

**Aprobat de Consiliul
BC "COMERȚBANK" S.A.
Proces-verbal nr.15
din 19.05.2023**

RAPORT

PRIVIND CADRUL DE ADMINISTRARE, FONDURILE PROPRII

ȘI CERINȚELE DE CAPITAL, AMORTIZOARELE DE CAPITAL

la situația din 31.12.2022

*în conformitate cu Capitolul VII din Regulamentul cu privire
la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci, aprobat prin HCE al BNM nr. 158 din
09.07.2020 cu modificările și completările ulterioare*

Chișinău 2023

Cuprins:

1. OBIECTIVE ȘI POLITICI CU PRIVIRE LA ADMINISTRAREA RISCURILOR	3
1.1. Politicile de administrare, acoperire și diminuare a riscurilor, ...	3
simulările de criză	3
1.1.1. Riscul de credit	5
1.1.2. Riscul operațional	7
1.1.3. Riscul de piață	7
1.1.4. Riscul ratei dobânzii	8
1.1.5. Riscul de lichiditate și finanțare	8
1.1.6. Riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier	9
1.1.7. Riscul strategic	10
1.1.8. Riscul reputațional	10
1.2. Structura și organizarea funcției de administrare a riscurilor	11
1.3. Sfera de cuprindere, sistemul de raportare și de măsurare a riscurilor	12
1.4. Politicile de acoperire și diminuare a riscurilor, precum și strategiile și procesele pentru monitorizarea continuității eficacității elementelor de acoperire și de diminuare a riscurilor care provin de la modelul de afaceri al băncii	13
1.5. Declarație aprobată de Consiliul băncii cu privire la gradul de adecvare a cadrului de administrare a riscurilor băncii	13
1.6. Declarație privind riscurile, aprobată de Consiliul Băncii, în care se descrie pe scurt profilul de risc general asociat cu strategia de afaceri	13
2. CADRUL DE ADMINISTRARE	14
2.1. Numărul funcțiilor deținute fiecare membru al organului de conducere	14
2.2. Politica de selectare a membrilor organului de conducere	14
2.3. Politica privind diversitatea în materie de selecție a membrilor organului de conducere	18
2.4. Numărul întrunirilor Comitetului de risc și audit	18
2.5. Fluxul de informații privind riscurile către organul de conducere	19
3. POLITICA ȘI PRACTICILE DE REMUNERARE ALE BĂNCII	20
3.1. Politica de remunerare, procesul de luare a deciziilor, numărul de ședințe organizate	20
3.2. Corelația dintre remunerația totală și performanță	21
3.3. Caracteristici de proiectare a sistemului de remunerare	22
3.4. Raportul dintre componentele fixe și variabile ale remunerației	22
3.5. Criteriile de performanță pe care se bazează dreptul la acțiuni, opțiuni sau alte componente variabile ale remunerației	22
3.6. Principalii parametri și fundamentarea alcătuirii oricărei scheme a componentei variabile	23
3.7. Informații cantitative agregate privind remunerația	23
5. INFORMAȚII CU PRIVIRE LA FONDURILE PROPRII	24
5.1. Reconciliere elementelor de fonduri proprii cu bilanțul din situațiile FINREP auditate	25
5.2. Descrierea caracteristicilor principale ale instrumentelor de fonduri proprii	26
5.3. Descrierea fiecărui filtru prudential, a fiecărei deducere efectuată, a elementelor nededuse, descrierea restricțiilor aplicate la calcularea fondurilor proprii	28
6. CERINȚE DE FONDURI PROPRII	32

6.1. Cerințele minime de fonduri proprii stabilite conform Regulamentului Băncii Naționale a Moldovei cu privire la fondurile proprii (nr.109 din 25.05.2018).....	32
Excedentul de fonduri proprii după aplicarea cerințelor minime de capital la situația din 31.12.2022 a constituit 226 573 298 MDL (+22,57%).....	33
6.2 Rezumat cu privire la metoda aplicată de bancă în vederea evaluării adecvării capitalului intern în scopul susținerii activităților curente și viitoare.....	33
6.3. Rezultatele procesului intern de evaluare a adecvării capitalului său intern, inclusiv componența cerințelor suplimentare de fonduri proprii pe baza procesului de analiză de supraveghere.....	33
6.4. Cerințe de capital pentru riscul de credit, riscul de piață și riscul operațional.....	34
Privire de ansamblu asupra cerințelor minime de capital și expunerilor ponderate la risc pentru riscul	36
7. EXPUNEREA BĂNCII LA RISCUL DE CREDIT AL CONTRAPĂRȚII	37
8. EVALUAREA EXPUNERILOR PRIN UTILIZAREA ECAI.....	37
9. TEHNICILE DE DIMINUARE A RISCULUI DE CREDIT	38
9.1. Politici și procesele privind utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit.....	38
9.2. Principalele tipuri de garanți și de contrapărți în tranzacțiile cu instrumente financiare derivate.....	39
9.3. Expunerile acoperite de garanții financiare eligibile sau de alte garanții reale eligibile garanții personale	39
10. EVALUAREA CERINȚELOR DE FONDURI PROPRII AFERENTE RISCULUI OPERAȚIONAL.....	39
11. CERINȚE CU PRIVIRE LA AMORTIZORUL ANTICICLIC DE CAPITAL	39
12. AJUSTĂRI PENTRU RISCUL DE CREDIT	39
12.1. Definierea în scopuri contabile a termenilor „restant” și „depreciat”	39
12.2. Ajustările specifice și generale pentru riscul de credit.....	40
12.3 Cuantumul total al expunerilor după compensarea contabilă și fără luarea în considerare a efectelor tehnicilor de diminuare a riscului de credit, precum și cuantumul mediu al expunerilor.....	42
12.4. Repartiția geografică a expunerilor defalcate pentru zonele semnificative, pe clasele principale de expuneri	42
12.5. Repartiția expunerilor pe sectoare sau tipuri de contrapărți, defalcate pe clase de expuneri	43
12.6 Repartizarea tuturor expunerilor, în funcție de scadența reziduală, defalcate pe clase de expuneri	44
12.7 Informații privind expunerea băncii la riscul de credit și riscul de diminuare a valorii creanței (<i>ajustări pentru riscul de credit</i>)	44
12.8. Expunerile depreciate și expunerile restante, separate și defalcate pe zone geografice semnificative	45
12.9. Reconcilierea modificărilor ajustărilor specifice și generale pentru riscul de credit pentru expunerile depreciate.....	45
12.10. Ajustările specifice pentru riscul de credit, precum și recuperările înregistrate direct în contul de profit și pierdere.....	46
13. TITLURI DE CAPITAL NEINCLUSE ÎN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE	46
14. INFORMAȚII CU PRIVIRE LA EXPUNERILE LA RISCUL DE RATĂ A DOBÂNZII AFERENT POZIȚIILOR NEINCLUSE ÎN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE.....	46
15. RISCUL ASOCIAT FOLOSIRII EXCESIVE A EFECTULUI DE LEVIER	47

1. OBIECTIVE ȘI POLITICI CU PRIVIRE LA ADMINISTRAREA RISCURILOR

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 52.1)

1.1. Politicile de administrare, acoperire și diminuare a riscurilor, simulările de criză

Administrarea eficientă a riscurilor este considerată vitală pentru atingerea obiectivelor strategice ale Băncii și pentru asigurarea unui venit, pe bază continuă.

Obiectivele generale ale activităților privind administrarea riscurilor sunt:

- ✓ stabilirea unui set de standarde fundamentale pentru administrarea riscurilor în cadrul Băncii, maximizând, în același timp, câștigurile;
- ✓ susținerea strategiei de afaceri a Băncii, asigurând urmărirea obiectivelor comerciale într-o manieră prudentă, în vederea menținerii stabilității veniturilor și protejării împotriva pierderilor neașteptate;
- ✓ susținerea procesului decizional prin furnizarea unei perspective asupra riscurilor la care Banca este expusă;
- ✓ asigurarea respectării celor mai bune practici și conformarea cu cerințele legislației în vigoare în domeniul administrării riscurilor;
- ✓ promovarea unei culturi de administrare a riscurilor, bazate pe o înțelegere a riscurilor cu care se confruntă Banca și a modului în care acestea sunt administrate, având în vedere toleranța/apetitul și profilul de risc al Băncii;
- ✓ asigurarea unor niveluri adecvate de capital, atât conform prevederilor legale, cât și estimărilor interne.

Organul de conducere dezvoltă o cultură de risc, integrată la nivel de ansamblu al Băncii, întemeiată pe o deplină înțelegere a riscurilor cu care se confruntă și a modului de administrare a acestora, în funcție de apetitul/toleranța Băncii la risc.

Cultura de risc susținută de Bancă se bazează pe respectarea următoarelor aspecte:

- ✓ acoperă toate unitățile structurale ale Băncii;
- ✓ unitățile structurale ale Băncii, sub supravegherea organului de conducere, sunt în primul rând responsabile pentru administrarea zilnică a riscurilor, având în vedere capacitatea/apetitul la risc al Băncii, în conformitate cu actele normative interne și rezultatele controalelor Băncii, atât interne, cât și externe;
- ✓ responsabilitatea administrării riscurilor nu este limitată la nivelul specialiștilor în domeniul riscurilor sau al funcțiilor de conformitate, de audit intern și administrare a riscului;
- ✓ este asigurată instruirea personalului Băncii, astfel încât fiecare angajat să fie pe deplin conștient de responsabilitățile sale pe linia administrării riscurilor;
- ✓ la baza formulării politicilor de risc ale Băncii stau analize vaste ale tuturor unităților operaționale ale Băncii;
- ✓ cuprinde toate riscurile relevante, financiare și nefinanciare;
- ✓ riscurile sunt evaluate nu doar de jos în sus, dar și între liniile de afaceri.

Banca atribuie grad semnificativ riscurilor, care, dacă se materializează, vor avea un impact prudential semnificativ asupra fondurilor proprii sau a resurselor de lichiditate ale Băncii și pot afecta capacitatea Băncii de a-și atinge obiectivele. Banca are strategii de administrare a riscurilor semnificative, care stabilește principiile generale în concordanță cu care asumarea riscurilor se realizează la nivelul Băncii și elementele principale ale cadrului de administrare a acestora, în scopul de a asigura o implementare adecvată și consecventă. Strategia privind administrarea riscurilor cuprinde de asemenea formularea apetitului general la risc și apetit pentru fiecare risc semnificativ în parte. Apetitul general la risc este stabilit la un nivel mediu.

Pentru riscurile semnificative Banca determină indicatori relevanți în scopul definirii toleranței la risc și monitorizării încadrării în apetitul de risc și/sau indicatori cheie de risc (KRI) pentru care sunt stabilite praguri.

Banca anual evaluează toate riscurile la care poate fi expusă și pot avea un impact major asupra afacerii, principalele categorii de riscuri, cărora le atribuie un grad semnificativ, fiind:

- ✓ riscul de credit, care include, riscul de concentrare, riscul rezidual, riscul generat de activitatea de creditară în valută a debitorilor expuși riscului valutar; riscul de țară și transfer;
- ✓ riscul operațional;
- ✓ riscul de piață;
- ✓ riscul ratei dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare;
- ✓ risc de lichiditate și finanțare;
- ✓ riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier;
- ✓ riscul strategic;
- ✓ riscul reputațional;

Simulările de criză

Banca elaborează și pune în aplicare un program de simulări de criză, care promovează identificarea și controlul riscurilor și asigură o imagine în ansamblu a riscurilor, complementară altor instrumente de administrare a riscurilor, îmbunătățește gestionarea capitalului și a lichidităților și comunicarea internă și externă.

Programul de simulări de criză cuprinde:

- ✓ aspecte generale privind derularea simulărilor de criză;
- ✓ domeniul de aplicare și acoperire a simulărilor de criză;
- ✓ severitatea scenariilor utilizate;
- ✓ frecvența derulării simulărilor de criză și criteriile în funcție de care acestea variază;
- ✓ guvernanta simulărilor de criză;
- ✓ raportarea rezultatelor simulărilor de criză;
- ✓ infrastructura și agregarea datelor în scopul simulărilor de criză;
- ✓ simulări de criză pe tipuri de risc și scopul principal al fiecărei componente;
- ✓ efectele simulărilor de criză;

Simulările de criză constituie o parte integrantă a guvernanței corporative și cadrului de gestionare a riscurilor Băncii, iar rezultatele simulărilor influențează procesul de luare a deciziilor la nivelul corespunzător de management, inclusiv deciziile strategice de afaceri ale Consiliului Băncii și Comitetului de conducere. Banca utilizează simulările de criză în calitate de instrument de diagnostic pentru înțelegerea profilului său de risc și de instrument anticipativ în cadrul procesului intern de evaluare a corespunderii nivelului fondurilor proprii și lichidităților la riscuri. În cadrul simulărilor de criză ca instrument de administrare a riscurilor, Banca:

- ✓ evaluează gradul de corespondență a simulărilor de criză (ipotezele) cu apetitul la risc asumat de Bancă și mediul în care Banca își desfășoară activitatea;
- ✓ analizează, dacă sunt acoperite toate domeniile de activitate supuse riscurilor și riscurile aferente acestor domenii, iar rezultatele vor fi luate în considerație în procesul de luare a deciziilor la nivelul corespunzător al organului de conducere;
- ✓ identifică riscurile în cadrul proceselor ICAAP și ILAAP și evaluează dacă deține suficiente resurse de capital și de lichiditate în situații de criză;
- ✓ evaluează opțiunile de redresare în situații de criză adversă.

În procesul simulărilor de criză Banca utilizează scenarii istorice sau ipotetice, urmărind ca acestea să fie conforme cu apetitul la risc declarat de Bancă, să aibă diferite grade de severitate de la scenariul de baza

la scenariul advers și scenarii în sens invers și probabilitate de concretizare. Scenariile se aplica tuturor portofoliilor și pozițiilor relevante, bilanțiere și extrabilanțiere.

În vederea simulării unei crize macroeconomice și încorporării determinantilor de risc estimați, Banca selectează indicatori macroeconomici, pe care îi calibrează cu factorii de risc ai Băncii.

Banca derulează simulările de criză pentru următoarele riscuri:

- ✓ riscul de credit în scopul evaluării PD, LGD, deprecierei creditelor fundamentată pe istoricul migrărilor în categorii de risc mai dure;
- ✓ riscul rezidual în scopul evaluării eficacității tehnicilor de diminuare a riscului de credit;
- ✓ riscul de concentrare în scopul evaluării gradului de concentrare la nivel cei mai mari debitori și la nivel sectorial;
- ✓ riscul de țară și transfer în scopul evaluării pierderilor ca urmare a condițiilor și evenimentelor economice, sociale și/sau politice, care pot avea loc într-o țară străină, față de care Banca are expuneri;
- ✓ riscul generat de activitatea de creditare în valută a debitorilor expuși la riscul valutar în scopul evaluării pierderilor din neconcordanța de valută între moneda împrumutului și moneda acoperirii;
- ✓ riscul ratei dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare în scopul evaluării valorii economice a capitalului urmare unor schimbări bruște și neașteptate ale ratelor dobânzii în ambele direcții;
- ✓ riscul valutar în scopul evaluării pierderilor eventuale, legate de fluctuațiile nefavorabile ale ratelor de schimb ale valutilor străine față de valuta națională.
- ✓ riscul de lichiditate și finanțare în scopul evaluării vulnerabilităților potențialele aferente poziției de lichiditate și poziției de finanțare;
- ✓ riscul operațional în scopul evaluării posibilelor valori ale pierderilor operaționale, rezultate ca urmare a apariției a unor evenimente adverse

Simulările de criză pentru solvabilitate și lichiditate iau în considerație și impactul asupra riscului reputațional, strategic și riscului asociat folosirii excesive a efectului de levier.

1.1.1. Riscul de credit

Riscul de credit este gestionat de Bancă ca riscul actual sau viitor de afectare a profiturilor și a capitalului ca urmare a neîndeplinirii de către debitor a obligațiilor contractuale sau a eșecului acestuia în îndeplinirea celor stabilite în contract. Expunerea la riscul de credit provine din acordarea de credite și avansuri clienților și riscul de credit extrabilanțier prin angajamentele de finanțare și emitere de garanții. Banca și-a asumat apetit la riscul de credit la un nivel mediu.

Metodele de gestionare a riscului de credit în cadrul Băncii sunt:

- ✓ prevenirea riscurilor prin identificarea, analiza și evaluarea riscurilor potențiale;
- ✓ planificarea riscului prin estimarea nivelului pierderilor preconizate;
- ✓ implementarea proceselor de evaluare și identificare a riscurilor;
- ✓ stabilirea apetitului, limitelor de toleranță, limite de avertizare timpurie și praguri pentru indicatori cheie risc;
- ✓ formarea rezervelor pentru acoperirea posibilelor pierderi ale creditelor acordate;
- ✓ structurarea tranzacțiilor;
- ✓ gestionarea garanțiilor;
- ✓ aplicarea sistemului de putere decizională;
- ✓ monitorizarea și controlul nivelului de risc.

Evaluarea riscului include următoarele subcategorii:

- Riscul de credit, ce reprezintă riscul de afectare a profiturilor și a capitalului în situația când o contraparte la o tranzacție intră în stare de nerambursare (default) înainte de decontarea finală a fluxurilor de mijloace bănești aferente tranzacției;
- Riscul rezidual, ce reprezintă riscul de afectare a profiturilor și a capitalului care poate să apară din cauza că tehnicile utilizate de diminuare a riscurilor sunt mai puțin eficiente decât se aștepta, pe motiv că aceste tehnici generează noi riscuri (cum ar fi riscul de lichiditate, de conformitate) care ar putea afecta eficiența tehnicilor de diminuare.
- Riscul de concentrare este administrat de Bancă ca riscul de afectare a profiturilor și a capitalului, rezultat din expunerile față de fiecare contraparte și/sau grupuri de persoane aflate în legătură, și/sau grupuri de persoane care activează în același sector economic, desfășoară aceeași activitate sau dețin o asocieră în participație.
- Riscul generat din activitatea de creditare în valută străină pentru debitorii expuși la riscul valutar, ce reprezintă riscul de afectare a profiturilor și a capitalului, din expunerile clienților care nu dispun de încasări lunare în valuta creditului în valoare cel puțin egală cu mărimea plăților lunare la principal.
- Riscul de țară și transfer ce reprezintă riscul expunerii la pierderi ca urmare a condițiilor și evenimentelor economice, sociale și/sau politice dintr-o țară străină și imposibilității de convertire de către o contraparte a monedei naționale în valuta necesară la plata unor obligații financiare, din cauza lipsei sau indisponibilității acestei monede ca urmare a unor restricții impuse.

Astfel, Banca identifică expunerile la potențiale pierderi semnificative, pasibile de a amenința activitatea Băncii, capacitatea de a-și menține operațiunile de bază sau modificarea semnificativă a profilului său de risc. Cadrul intern de administrare a riscului de credit include procedurile de administrare a creditelor acordate, care includ: analiza continuă a capacității debitorului de a achita plățile conform contractului și determinarea nivelului de îndatorare totală a debitorului, examinarea permanentă a documentației aferente creditului, precum și evaluarea sistemului de clasificare pentru ca acesta să corespundă cu specificul și complexitatea activității Băncii. Banca deține proceduri pentru monitorizarea riscurilor la nivelul portofoliului de credite, are stabilite limite de concentrare la nivel individual, de contrapartide/grup concertat de clienți, sector de activitate, etc. Pentru asigurarea facilităților de creditare, Banca deține garanții reale – ipoteci asupra bunurilor imobiliare, gajuri asupra bunurilor corporale sau necorporale executabile, depozite de garanții, etc.

Banca are proceduri interne corespunzătoare pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și raportarea expunerii la riscul de țară și de transfer. Expunerea Băncii față de o țară, entitate, monedă sunt monitorizate în conformitate cu următoarele aspecte: valorile din bilanț și din afara bilanțului; maturitatea reziduală; maturitatea contractuală; tipul contrapărții (țară, bancă, persoană juridică non-bancară, persoană fizică).

La inițierea relațiilor cu contrapartea care are reședință în alt stat, Banca evaluează situația politică, economică și financiară a țării și a tipurilor de instrumente și activități care pot fi permise pentru a-și gestiona adecvat expunerea la riscul de țară și la riscul de transfer. Fiecare relație corespondentă este analizată inclusiv ținând cont de legislația țării în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. La stabilirea relației de afaceri, pentru cunoașterea instituției corespondente, Banca utilizează chestionarul aferent băncii corespondente «Cunoaște-ți clientul» (KYC).

Administrarea riscului de țară și transfer are loc în baza unui mecanism de limitare a expunerilor, în care Banca le poate avea sub formă de numerar, plasamente, conturi corespondente, investiții, credite, mijloace ce reprezintă decontări cu sistemele internaționale de plăți, sistemele de remitere de bani și alte active de bilanț și extrabilanț.

Identificarea, evaluarea și analiza riscului de țară aferent expunerilor transfrontaliere se realizează prin folosirea ratingului evaluat pe scala ratingurilor pe termen lung de către – Societățile de evaluare externă

a creditului (ECAI), recunoscute ca eligibile de către Banca Națională a Moldovei : Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA.

Banca monitorizează periodic expunerile transfrontaliere cu instituțiile cu care Banca are stabilite relații de corespondent și analizează nivelul de calitate al expunerilor sale în dependență de evaluările realizate de fiecare ECAI, conform nivelului de încredere.

Pentru acoperirea pierderilor preconizate de la punerea în aplicare a riscului de credit, Banca formează rezerve în conformitate cu cerințele prudențiale BNM și ale autorităților de reglementare bancară IFRS. Reducerea ratei creditelor neperformante reprezintă un obiectiv strategic al Băncii.

1.1.2. Riscul operațional

Banca gestionează riscul operațional ca risc de pierderi directe sau indirecte cauzate de unele procese interne inadecvate sau defectuoase, de persoane sau sisteme interne sau evenimente externe. Banca și-a asumat un apetit la riscul operațional la un nivel scăzut.

Pentru gestionarea riscului operațional Banca utilizează următoarele instrumente:

- definirea indicatorilor relevanți de risc;
- stabilirea limitelor de toleranță, de avertizare timpurie și pragurilor pentru indicatori cheie de risc (KRI) cu ajutorul cărora Banca determină expunerea băncii la riscul operațional;
- colectarea evenimentelor de risc operațional (ERO) – proces, care permite colectarea sistematică a ERO identificate în Bancă. ERO se raportează conform prevederilor Procedurii cu privire la colectarea evenimentelor de risc operațional în cadrul Băncii;
- clasificarea ERO după grupă, categorie, subcategorie, tip eveniment și crearea unei baze de date în scopul unei monitorizări eficiente și stabilirii profilului de risc al Băncii;
- derularea simulărilor de criză în scopul identificării punctelor slabe sau a vulnerabilităților potențiale;
- sistem adecvat de control intern al riscului operațional, care se realizează în Bancă în diferite etape, în funcție de atribuții și responsabilități, care sunt delimitate prin ANI, atât la nivel de administrare prin intermediul organelor de conducere al Băncii, cât și la nivel de executare prin intermediul întregului personal al Băncii.

Scopul managementului riscului operațional este de a asigura cea mai bună alocare a resurselor pentru a soluționa orice deficiență întâlnită și astfel a reduce pierderile, precum și de a oferi organelor de conducere, autorităților de reglementare, precum și după caz, subdiviziunilor băncii – informații relevante cu privire la riscurile operaționale, la care Banca este expusă.

În scopul atenuării oricărui impact negativ, care ar putea afecta continuitatea afacerii în condiții de criză, Banca menține Politica de continuitate a afacerii (PCA), care are o abordare clară și organizată. PCA asigură funcționarea neîntreruptă a Băncii, tratamentul eficient al riscului operațional și respectarea deplină a cadrului de reglementare.

1.1.3. Riscul de piață

Banca gestionează riscul de piață, ca risc pasibil de înregistrare a pierderilor aferente pozițiilor din bilanț și din afara bilanțului din cauza fluctuațiilor ale cursului de schimb valutar. Banca nu este angajată în activități cu instrumente financiare, nu deține mărfuri fie cu intenția tranzacționării, fie cu scopul de a acoperi pozițiile deținute cu intenția tranzacționării, nu dispune de un portofoliu de tranzacționare și respectiv din riscurile asociate riscului de piață este susceptibilă doar la riscul valutar. Banca gestionează riscul valutar pentru a cuantifica expunerile la pierderi rezultate ca urmare a fluctuațiilor

pe piață a ratei de schimb valutar în perioada dintre încheierea contractului și scadența acestuia. Riscul valutar rezultă din variațiile cursurilor valutare și își are originea în necorelările dintre valoarea activelor și datoriilor exprimate în diferite monede.

În cadrul procesului de gestionare a riscului valutar Banca are stabilite proceduri interne pentru determinarea nivelurilor acceptabile ale riscului, care include toate valutele, nivelul profitabilității, necesarul de lichidități în fiecare valută cu care operează, componența structurii scadențelor activelor și pasivelor, și a expunerilor din afara bilanțului, riscul marjei de credit asociat pozițiilor cuantificate la valoarea justă, riscul asociat expunerilor din titluri de capital din perspectiva portofoliului bancar.

1.1.4. Riscul ratei dobânzii

Banca gestionează riscul ratei dobânzii pentru a cuantifica afectarea profiturilor și a capitalului ca urmare a unor modificări adverse pe piață ale ratelor dobânzii. Banca nu dispune de portofoliul de tranzacționare, astfel riscul ratei dobânzii se evaluează în afara portofoliului de tranzacționare (IRBB). La măsurarea IRBB, Banca ține cont de valoarea capitalului intern necesar în cadrul analizei adecvării capitalului la riscuri, care pot decurge din modificările nefavorabile ale ratelor dobânzii și nevoile de fonduri proprii, determinate de impactul modificărilor ratei asupra capacității de câștiguri viitoare.

Pentru măsurarea IRBB, Banca utilizează instrumente și metode de măsurare cantitative care corespund expunerii riscului ale ratei dobânzii:

Banca analizează riscul de discrepanță prin analiza diferențelor de scadență (GAP Analysis), care stabilește riscul, la care este supus venitul net aferent dobânzii, ca rezultat al modificării ratelor dobânzii. Analiza discrepanțelor alocă toate activele și pasivele sensibile la rata dobânzii în tranșe de timp predefinite, în funcție de datele lor de reevaluare sau scadență, care sunt stabilite în contract. Se calculează pozițiile nete pe fiecare bandă de scadență, ceea ce aproximează variația venitului net aferent ratei dobânzii care rezultă dintr-o schimbare a acesteia. La analiza discrepanțelor Banca ia în considerație toate activele, pasivele purtătoare de dobândă din portofoliul bancar cu excepția activelor deduse din fondurile proprii de nivel 1 de bază, active corporale, active necorporale.

Banca evaluează riscul schimbării valorii economice a fondurilor proprii, ca urmare a modificării ratelor dobânzii pe piață. Această metodă de măsurare exprimă modificarea valorii fondurilor proprii care rezultă dintr-o modificare paralelă de câteva puncte procentuale a activelor și obligațiunilor financiare, care în final evaluează impactul Băncii la anumite modificări ale ratelor dobânzii asupra valorii economice a fondurilor proprii.

Banca analizează riscul marjei dobânzii, care exprimă rentabilitatea dintre diferența de rata dobânzii la activele generatoare de dobândă și rata dobânzii la obligațiunile, pentru care Banca achită dobândă. Marja netă a dobânzii exprimă capacitatea băncii de a acoperi cheltuielile cu dobânzile bonificate la resursele atrase și veniturile obținute din încasarea dobânzilor la creditele acordate. Marja dobânzii se analizează pentru toate monedele agregat și separat pentru fiecare monedă, valoarea cărora depășește sau este egală cu 5% din totalul activelor și totalul datoriilor băncii.

1.1.5. Riscul de lichiditate și finanțare

Banca gestionează riscul de lichiditate în scopul cuantificării nivelului de afectare a profiturilor și a capitalului, determinat de incapacitatea Băncii de a-și îndeplini obligațiile la scadența acestora.

Pentru previzionarea fluxurilor de mijloace bănești provenite din active, datorii și elemente din afara bilanțului, Banca și-a stabilit un apetit la riscul de lichiditate la nivel scăzut. Pentru definirea toleranței la riscul de lichiditate, Banca are definiți indicatori relevanți aferenți apetitului la riscul de lichiditate, care pot fi identificați clar și care corespund obiectivelor atât pe termen scurt cât și pe termen lung.

Riscul de lichiditate este administrat pentru toate activele și pasivele în monedă națională și în valută, inclusiv cele atașate la cursul valutei din bilanțul contabil și din afara bilanțului contabil. În scopul identificării, evaluării, monitorizării și controlului pozițiilor aferente riscului de lichiditate pentru sursele de cerere neprevăzută de lichiditate și factorii declanșatori asociați pozițiilor din afara bilanțului, Banca monitorizează zilnic fluxurile de mijloace bănești și de alte obligații neprevăzute.

Administrarea riscului de lichiditate în cadrul Băncii se realizează pe mai multe orizonturi, zilnic și pe perioade mai lungi de timp, care cuprinde administrarea activelor prin prisma capacității de tranzacționare pe piață și componența pasivelor, administrarea lichidității pe principalele valute, definirea unor indicatori de lichiditate, care sunt monitorizați. Banca are un Plan de urgență a lichidității, care stabilește modul de monitorizare/gestionare, responsabilități, liniile de raportare, precum și măsurile de majorare a lichidității în situațiile critice pentru Bancă. De asemenea, Banca ține o rezervă de lichiditate în principal formată din active de nivel 1 cu scopul de a acoperi necesitățile de lichiditate care pot apărea într-o perioadă de criză.

Banca gestionează riscul de finanțare inerentă ca riscul să nu aibă surse stabile de finanțare pe termen mediu și lung, ceea ce duce la riscul existent sau potențial de a nu-și îndeplini obligațiile financiare, cum ar fi plățile și necesitățile de garanții la scadența acestora pe termen mediu și lung, fără a majora costurile de finanțare în mod acceptabil.

Obiectivele privind administrarea riscului de finanțare inerentă este de a echilibra concordanța structurală de scadență dintre active și datorii în diferite monede, precum și la nivel agregat, pentru asigurarea stabilității profilului de finanțare al Băncii. Apetitul la riscul de finanțare inerentă stabilit a priori de Bancă este la un nivel scăzut. Pentru definirea toleranței la riscul de finanțare inerentă, Banca are stabilit un indicator relevant.

În cadrul administrării riscului de finanțare inerentă, Banca urmărește deficiențele, care pot să apară din neconcordanțe de scadență cu depășirea limitelor acceptabile, concentrări excesive ale surselor de finanțare, niveluri excesive de grevare cu sarcini a activelor sau finanțare necorespunzătoare sau instabilă a activelor pe termen lung, pentru evitarea unei creșteri inacceptabile a costului de finanțare pentru bancă.

Banca atrage resurse de la persoane fizice și juridice în formă de conturi curente și depozite la termen și resurse alternative de finanțare de la Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă. Banca deține o politică privind atragerea și diversificarea resurselor, scopul acesteia fiind crearea unei baze stabile, optime și variate de resurse, în funcție de scadență și valută, necesare pentru desfășurarea operațiunilor active, cu asigurarea concomitentă a unui nivel minim de cheltuieli.

1.1.6. Riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier

Banca gestionează riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier ca risc rezultat din vulnerabilitatea Băncii față de un efect de levier sau un efect de levier contingent care poate necesita măsuri neplanificate de corectare a modelului său de afaceri, inclusiv vânzarea de active în regim de urgență, ceea ce ar putea duce la pierderi sau la reevaluări ale activelor.

Obiectivele privind administrarea riscului asociat folosirii excesive a efectului de levier este de a echilibra structura activelor și a pasivelor Băncii în vederea realizării indicatorilor de profitabilitate în condiții de risc controlat, astfel ca să asigure atât continuitatea activităților desfășurate cât și protejarea intereselor acționarilor și clienților Băncii.

Banca și-a stabilit apetitul la riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier la un nivel scăzut. Pentru a defini toleranța la riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier, Banca a ales indicator relevant aferent apetitului la acest risc – rata efectului de levier.

Cadrul de administrare al riscului asociat folosirii excesive de levier se bazează pe principiile: asigurarea unei baze de capital și o finanțare solidă, limitarea asumării excesive de riscuri, diversificarea portofoliilor de credite și depozite, limitarea impactului din evenimente potențiale care ar putea să influențeze capitalul și profitabilitatea Băncii.

1.1.7. Riscul strategic

Banca evaluează riscul strategic ca riscul actual sau viitor de afectare a profiturilor și capitalului determinat de schimbări în mediul de afaceri sau de decizii de afaceri defavorabile, de implementarea inadecvată a deciziilor sau de lipsa de reacție la schimbările din mediul de afaceri.

Obiectivul Băncii privind administrarea riscului strategic este de a menține o concordanță între obiectivele de business stabilite și apetitul la risc asumat, precum respectarea cerințelor prudențiale și reglementărilor în vigoare.

În cadrul administrării riscului strategic, Banca urmărește schimbările în mediul de afaceri pentru luarea deciziilor de afaceri favorabile și implementarea adecvată a acestor decizii pentru a preveni afectarea profiturilor și a capitalului.

Banca reevaluează periodic strategia de dezvoltare și planul de afaceri. Banca are stabilite mecanisme de control la nivelul strategic al guvernantei.

1.1.8. Riscul reputațional

Banca evaluează riscul reputațional ca riscul actual sau viitor de afectare a profiturilor și a capitalului sau a lichidității, determinat de percepția nefavorabilă asupra imaginii Băncii de către contrapărți, acționari, investitori sau autorități de supraveghere.

Obiectivul administrării riscului reputațional este asigurarea unei percepții favorabile asupra imaginii Băncii, astfel ca această să fie menținută în deplină concordanță cu strategia de dezvoltare a Băncii pe bază continuă.

Administrarea riscului reputațional în cadrul Băncii are ca scop identificarea evenimentelor riscante ca fiind specifice Băncii sau sectorului bancar în întregime pentru a determina acțiunile de remediere care pot fi aplicate. În cazul situațiilor de criză cu probabilitate de impact, Banca aplică următoarele măsuri:

- ✓ stabilirea strategiei de comunicare (definirea mesajelor cheie transmise și promovate, definirea canalelor de transmitere a mesajelor);
- ✓ transmiterea mesajelor prin comunicate de presă prompte și succinte, actualizate periodic (succesul comunicării este asigurat de un flux adecvat de informații de la CC și de la unitățile structurale implicate către responsabilii de comunicare);
- ✓ instructaje cu personalul din unitățile operaționale pentru stabilirea modelelor/structurilor de răspuns care trebuie date în situații specifice;
- ✓ stabilirea procedurii și competențelor de luare a deciziilor în cazul unei situații de criză;
- ✓ actualizarea periodică a site-ului internet sau intranet al Băncii pentru asigurarea unui flux informațional adecvat.
- ✓ desemnarea persoanelor care pot oferi informații publicului în cazul unei situații de criză.

Administrarea riscului reputațional se realizează prin minimizarea litigiilor, reglementarea riguroasă a activității, recrutarea și păstrarea celor mai buni angajați, atragerea celor mai buni parteneri furnizori, prevenirea situațiilor de criză, consolidarea permanentă a credibilității băncii și încrederii acționarilor, crearea unui mediu cât mai favorabil pentru investiții, comunicare continuă și deschisă, cu acționarii, autoritatea de supraveghere, mass-media, clienții, partenerii și angajații Băncii.

1.2. Structura și organizarea funcției de administrare a riscurilor *(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 52.2)*

Cadrul de administrare a riscurilor constă în acte normative interne, care stabilesc politici, proceduri, metode, limite și controale, făcându-se distincție între regulile generale aplicabile întregului personal și regulile specifice aplicabile anumitor categorii de personal. Responsabilitatea administrării riscurilor nu este limitată la nivelul specialiștilor în domeniul riscurilor sau al funcțiilor de conformitate, de audit intern. Fiecare persoană din cadrul Băncii este instruită astfel, încât să fie pe deplin conștientă de responsabilitățile sale pe linia administrării riscurilor. Cadrul normativ intern în domeniul administrării riscurilor reglementează identificarea, evaluarea, monitorizarea, diminuarea, raportarea adecvată către nivelurile relevante de conducere și documentarea sistematică a riscurilor cu care se confruntă Banca atât la nivel de linie de activitate, cât și la nivel de Bancă.

Organul de conducere a Băncii implementează funcția de administrare a riscurilor, care asigură conformitatea activității Băncii cu cadrul legislativ și normativ în domeniul riscurilor.

Consiliul Băncii stabilește cadrul general în domeniul administrării riscurilor, aprobă nivele acceptabile pentru riscuri, stabilește volumul, natura, formatul și frecvența examinării informațiilor la diferite niveluri privind riscurile.

Comitetul de risc și audit acordă suport Consiliului Băncii cu privire la apetitul la risc și la strategia de risc actuală și viitoare a Băncii, sprijină Consiliul Băncii în monitorizarea aplicării acestei strategii de către Comitetul de conducere.

Comitetul de conducere asigură implementarea cadrului de gestionare a riscurilor, administrează zilnic activitățile Băncii, supraveghează ca șefii unităților structurale responsabile să întreprindă măsurile necesare pentru administrarea riscurilor, asigură respectarea limitelor aprobate pentru toate riscurile și realizarea acțiunilor întru minimizarea expunerilor la risc, care afectează realizarea obiectivelor Băncii. Comitetul de dirijare a activelor și pasivelor asistă Comitetul de conducere în administrarea riscului operațional, riscului de piață (risc valutar), riscului ratei dobânzii, riscului lichidității, riscului efectului de levier, riscului de finanțare inerentă, riscului strategic, riscului de țară și transfer și riscului reputațional.

Comitetul de credit asistă Comitetul de conducere în administrarea riscului de credit, riscului de concentrare, riscului rezidual la încheierea tranzacțiilor.

Secția gestiune riscuri este responsabilă de elaborarea actelor normative interne în domeniul gestionării riscurilor, identifică, evaluează și monitorizează expunerile la risc, urmărește periodic încadrarea activității Băncii în limitele de risc aprobate, monitorizează modul în care liniile de afaceri țin cont de apetitul la risc asumat de Bancă

Identificarea și evaluarea riscurilor se realizează cu luarea în considerare a factorilor interni – natura activităților desfășurate, complexitatea structurii organizatorice a Băncii, calitatea personalului, etc. – și a factorilor externi – condiții economice, modificări legislative sau legate de mediul concurențial, progrese tehnologice, etc.

Evaluarea riscurilor se efectuează atât în condiții normale de activitate, cât și în condițiile realizării unor simulări de criză, cu scopul identificării punctelor slabe și vulnerabilităților potențiale în situații imprevizibile.

Identificarea și evaluarea riscurilor în cadrul Băncii reprezintă ansamblul de măsuri adoptate în scopul determinării și aprecierii fenomenelor, factorilor și evenimentelor care au o influență negativă asupra activității Băncii, cu utilizarea cadrului legislativ și normativ în vigoare, metodelor și procedurilor universale acceptate și instrumentelor specifice.

Funcția de administrare a riscurilor, ca funcție de control intern, este asigurată de Secția gestiune riscuri (SGR), care acționează conform actului normativ intern funcțional.

Rolul SGR este asigurarea că riscurile sunt identificate, cuantificate, evaluate și raportate în mod corespunzător și anticiparea situațiilor de apariție a riscurilor, evaluarea pierderilor aferente acestora și întreprinderea măsurilor de prevenire și diminuare a eventualelor pierderi în cazul materializării riscului. SGR se află sub directă supraveghere și responsabilitate a Consiliului Băncii (CB), a cărei independență în activitate va fi asigurată prin raportarea nemijlocită către CB.

Funcția de administrare a riscurilor este independentă de funcțiile operaționale.

Secția gestiune riscuri are un rol important în cadrul Băncii, asigurând procese eficiente de administrare a riscurilor, implicându-se în:

- ✓ elaborarea și implementarea cadrului de guvernanță a riscurilor la nivelul întregii Bănci, care include cultura de risc a Băncii, limitele de toleranță, indicatorii cheie de risc, apetitul la risc, modele de evaluare a riscurilor sub rezerva revizuirii și aprobării CB;
- ✓ calcularea indicatorilor aferenți limitelor de toleranță și indicatorilor cheie de risc și monitorizarea încadrării acestora în limitele aprobate;
- ✓ evaluarea periodică a profilului de risc al Băncii pe baza indicatorilor stabiliți și monitorizarea încadrării în apetitul de risc pentru fiecare categorie de risc;
- ✓ identificarea și evaluarea riscurilor la care este expusă Banca în cadrul procesului intern de evaluare a adecvării capitalului intern la riscuri;
- ✓ analiza tendințelor și recunoașterea riscurilor noi sau emergente, care apar ca urmare a modificării unor circumstanțe și condiții;
- ✓ evaluarea posibilităților modalități de reducere a riscurilor,
- ✓ evaluarea consecințelor acceptării anumitor riscuri specifice, măsurilor de diminuare a impactului riscurilor și dacă deciziile de asumare a riscului sunt conforme cu toleranța și apetitul la risc aprobată de CB;

Consiliul Băncii asigură condiții pentru ca funcția de administrare a riscurilor să fie implicată în mod activ la o etapă incipientă în elaborarea strategiei de risc a Băncii și asigură faptul că aceasta a instituit procese eficiente de administrare a riscurilor.

Secția gestiune riscuri conlucrează în mod permanent cu Consiliul Băncii și comitetele specializate ale organului de conducere, pentru luarea deciziilor adecvate ce țin de expunerea Băncii la risc.

1.3. Sfera de cuprindere, sistemul de raportare și de măsurare a riscurilor

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 52.3)

Banca are stabilit un sistem de raportare și măsurare a riscurilor, la care Banca este expusă, atât la nivel operațional, cât și la nivelul de funcții de control intern. Acesta conține informații referitoare la nivelul de raportare, frecvența, indicatorii relevanți de risc, pentru fiecare risc în parte și în ansamblu pe Bancă.

Consiliul Băncii stabilește natura, volumul și frecvența rapoartelor pe care vrea să le primească.

Monitorizarea și raportarea în cadrul Băncii, de asemenea, sunt utilizate în scopul revizuirii și îmbunătățirii cadrului de administrare a riscurilor. Responsabilitățile de monitorizare și raportare a riscurilor sunt stabilite în actele normative interne.

Riscurile se raportează anticipativ, evaluate în cadrul simulărilor de criză și retrospectiv prin rapoartele periodice privind administrarea riscurilor la diferite nivele de conducere.

Secția gestiune riscuri raportează imediat și direct către Consiliul Băncii în cazul identificării unor riscuri majore, ce ar putea afecta capitalul, veniturile, lichiditatea B.C. "COMERTBANK" S.A. și atunci când o încălcare este semnificativă, fără a aduce atingere faptului că, funcția de administrare a riscurilor raportează altor/informează alte funcții și comitete specializate.

Monitorizarea indicatorilor și limitelor de risc stabilite se execută lunar sau trimestrial (conform periodicității stipulate pentru fiecare tip de risc) de către Secția gestiune riscuri.

Raportarea, care include toate riscurile la care Banca este expusă se face de către Secția gestiune riscuri lunar la nivel de Comitet de conducere/Comitetul de dirijare a activelor și pasivelor și trimestrial la nivel de Comitet de risc și audit/Consiliul Băncii.

1.4. Politicile de acoperire și diminuare a riscurilor, precum și strategiile și procesele pentru monitorizarea continuității eficacității elementelor de acoperire și de diminuare a riscurilor care provin de la modelul de afaceri al băncii

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 52.4)

Informațiile relevante sunt descrise în pct. 1.1. al prezentului Raport

1.5. Declarație aprobată de Consiliul băncii cu privire la gradul de adecvare a cadrului de administrare a riscurilor băncii

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 52.5)

Consiliul Băncii declară prin prezentul document, că Banca a implementat un cadru adecvat de administrare a riscurilor care include strategii, regulamente, proceduri, limite și controale care asigură identificarea, măsurarea, evaluarea, monitorizarea și raportarea continuă și în timp util a riscurilor, ținând cont de profilul, modelul de afaceri, dimensiunea și strategia Băncii.

1.6. Declarație privind riscurile, aprobată de Consiliul Băncii, în care se descrie pe scurt profilul de risc general asociat cu strategia de afaceri

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 52.6)

Consiliul Băncii declară prin prezentul document faptul că profilul de risc al Băncii este aliniat cu strategia de afaceri. Prin intermediul cadrului privind apetitul la risc, care este aprobat prin Strategia privind administrarea riscurilor semnificative, Banca asigură alinierea nivelurilor de toleranță la risc cu obiectivele sale strategice, profilul de risc, precum și cu capacitatea de administrare a riscurilor. Strategia de administrare a riscurilor descrie principiile de administrare a riscurilor care stau la baza strategiei de afaceri, definește capacitatea Băncii de a accepta riscuri în scopul îndeplinirii obiectivelor de afaceri. Banca dispune de procese și sisteme pentru a identifica, măsura, monitoriza și controla toate sursele de risc. De asemenea, strategia de administrare a riscurilor este adecvată pentru natura, mărimea și complexitatea activităților, pe care le desfășoară Banca. La nivelul băncii, apetitul la risc reprezintă o declarație strategică despre nivelul maxim de risc pe un orizont de timp de un an, pe care Banca este capabilă să îl accepte pentru a-și atinge obiectivele de afaceri. Apetitul la risc este cuantificat prin limite de risc, este monitorizat prin intermediul unui sistem semafor care furnizează semnale de avertizare timpurie pentru potențiale acțiuni ale conducerii. Acest sistem transpune toleranța și apetitul la risc pentru fiecare categorie de risc în măsura de monitorizare a riscului. Profilul de risc se evaluează periodic în baza principiului declasării prin contaminare, respectiv prin luarea în considerare a celui mai ridicat nivel de risc.

La situația din 31.12.2022 apetitul general de risc declarat a fost la un nivel mediu și profilul general de risc la fel a fost la un nivel mediu.

Profilul evaluat de risc defalcat pe categorii la situația din 31.12.2022:

Tipurile de risc	Apetitul la risc	Profilul de risc
risc de credit și concentrare	mediu	mediu
risc operațional	scăzut	scăzut
risc de piață (riscul valutar)	scăzut	scăzut
riscul ratei dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare	scăzut	scăzut
risc de lichiditate și finanțare	scăzut	scăzut
riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier	scăzut	scăzut
risc strategic	mediu	mediu
risc reputațional	scăzut	mediu

2. CADRUL DE ADMINISTRARE

2.1. Numărul funcțiilor deținute fiecare membru al organului de conducere (cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 53.1)

Numele, prenumele membrului OC	Funcția în cadrul OC	Numărul funcțiilor deținute conform art.43 alin.(12), (13) și (14) din Legea nr.202/2017
Skovorodko Petr	Președintele Consiliului	0
Belobrov Angela	membru al Consiliului	0
Cobzari Ludmila	membru al Consiliului	0
David Angela	membru al Consiliului	0
Radu Alexandru	Prim-vicepreședinte al Comitetului de conducere	0
Nicolaev Sergiu	Vicepreședinte al Comitetului de conducere	0

2.2. Politica de selectare a membrilor organului de conducere (cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 53.2)

Modul de selectare a membrilor organului de conducere este reglementat, la nivelul băncii, de Politica privind selectarea și evaluarea membrilor organului de conducere și persoanelor cu funcții - cheie B.C. "COMERTBANK" S.A. (în continuare - politică), aprobată de Consiliul B.C. "COMERTBANK" S.A..

Politică transpune în cadrul normativ intern prevederile art. 40-43 din Legea nr. 202 din 06.10.2017 cu privire la activitatea băncilor, prevederile Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobate prin hotărârea C.E. al Băncii Naționale a Moldovei și a Regulamentului cu privire la cerințele față de membrii organului de conducere al băncii, al societății financiare holding sau holding mixte, conducătorii sucursalei unei bănci din alt stat, persoanele care dețin funcții-cheie și față de lichidatorul băncii în proces de lichidare, aprobat prin hotărârea C.A. al B.N.M. nr. 292 din 29 noiembrie 2018 (în continuare - Regulamentul 292/2018).

Politica stabilește:

- a) exigențele față de membrii organului de conducere și persoanele cu funcții-cheie ale B.C. „COMERTBANK” S.A, inclusiv criteriile privind calificarea, experiența de muncă, reputația în cercurile de afaceri;
- b) condițiile și modul de selectare a candidaților pentru alegerea sau numirea în funcția de membru al organului de conducere, sau numirea în funcția-cheie;
- c) condițiile și modul de identificare a funcțiilor – cheie în bancă, de revizuire periodică a lor;
- d) condițiile și modul de evaluare a candidaților pentru alegerea sau numirea în funcția de membru al organului de conducere, sau numirea în funcția- cheie, identificare a persoanelor care de facto exercită funcții – cheie în bancă, informațiile pe care trebuie să le furnizeze băncii în vederea evaluării sale, precum și condițiile și modul de evaluare periodică a persoanelor ce exercită funcția de membru al organului de conducere sau funcția- cheie;
- e) situațiile în care banca va oferi posibilitatea formării profesionale, în cazul în care sunt necesare instruiri și/sau perfecționări ale candidatului la funcția de membru sau al membrului organului de conducere și ale persoanelor care dețin funcții-cheie;
- f) situațiile în care se reevaluează gradul de adecvare a membrilor organului de conducere, la nivel individual și colectiv, persoanele cu funcție-cheie și măsurile pentru identificarea unor astfel de situații, inclusiv privind evaluările periodice;
- g) condițiile și modul de înaintare Băncii Naționale a Moldovei a demersurilor de aprobare a membrilor organului de conducere și persoanelor cu funcții-cheie, obligațiile de notificare și raportare Băncii Naționale a Moldovei de către bancă aferente membrilor organului de conducere și persoanelor cu funcții-cheie,
- h) distribuirea în cadrul organului de conducere a responsabilităților privind selectarea și evaluarea candidaților pentru alegerea sau numirea în funcția de membru al organului de conducere, sau numirea în funcția-cheie;
- i) responsabilitățile interne referitoare la executarea prezentei politici, controlul corectitudinii executării ei și periodicitate și conținutul raportărilor interne aferente executării politicii;
- j) raportările către Banca Națională a Moldovei aferente membrilor organului de conducere și persoanelor cu funcții-cheie, precum și măsurile de remediere a încălcărilor și sancțiunilor aplicate față de ei.

Responsabilitatea primară privind selectarea și evaluarea candidaților pentru alegerea sau numirea în funcția de membru al organului de conducere, sau numirea în funcția – cheie, precum și de evaluare periodică a persoanelor ce exercită funcția de membru al organului de conducere sau funcția – cheie revine Consiliului și este supravegheată de acesta, deoarece la momentul acesta banca nu dispune de un comitet de numire format, atribuțiile acestuia sunt exercitate de Consiliu.

Pentru o exercitare mai bună a procesului de selecție și evaluare Consiliul poate institui un comitet provizoriu de numire, stabilindu-i componența, atribuțiile și perioada de activitate. Comitetul provizoriu astfel instituit poate realiza selecția candidatului pentru funcția respectivă, evaluarea candidatului respectiv, alte activități necesare procesului de selecție sau supravegherii adecvării colective sau individuale a membrilor organului de conducere ori persoanelor în funcții-cheie. Comitetul provizoriu de numire își va înceta activitatea la expirarea termenului sau realizarea scopului pentru care a fost instituit. În urma procesului de selecție, numirea în una din funcțiile organului de conducere se face astfel:

- ✓ membrii Consiliului sunt aleși prin hotărârea Adunării generale a acționarilor;
- ✓ membrii Comitetului de conducere sunt numiți prin decizia Consiliului.

În ceea ce privește politica de selectare a membrilor organului de conducere, la bază proceselor de selecție, numire și evaluare a membrilor stau următoarele principii, fără a fi însă limitative:

- ✓ reputația;
- ✓ cunoștințe, competențe, experiența profesională adecvată naturii, extinderii și complexității activității;

- ✓ evitarea conflictelor de interese și;
- ✓ timpul minim alocat pentru exercitarea responsabilităților;
- ✓ asigurarea independenței;
- ✓ asigurarea diversității.

Conform Politicii privind selectarea și evaluarea membrilor organului de conducere și persoanelor cu funcții - cheie B.C. "COMERTBANK" S.A. următoarele criterii, individuale și colective de adecvare, sunt luate în considerație la selectarea membrilor organului de conducere:

Persoana înaintată în funcția de membru al organului de conducere și în funcție-cheie trebuie să corespundă cerințelor prevăzute la articolul 43 din Legea 202/2017, întrunind în acest sens criteriile de calificare, experiență și reputație stabilite, pentru asigurarea unei administrări prudente și sănătoase a băncii.

Fiecare dintre membrii organului de conducere și persoană în funcție-cheie trebuie să dispună, în orice moment, de o bună reputație, de cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate naturii, extinderii și complexității activității băncii și responsabilităților încredințate și trebuie să își desfășoare activitatea în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase.

În cazul participării persoanei la formarea unui organ colegial componența organului respectiv trebuie să reflecte în ansamblu o gamă suficient de largă de experiențe profesionale relevante.

Membrii organului de conducere trebuie să dispună la nivel colectiv de cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate pentru a fi în măsură să înțeleagă activitățile desfășurate de bancă, inclusiv principalele riscuri ale acestora, și să se pronunțe în deplină cunoștință de cauză cu privire la toate aspectele asupra cărora trebuie să decidă potrivit competențelor lor.

Organul de conducere al băncii trebuie să dispună de competente de a conduce și supraveghea în mod eficient banca și de un număr suficient de membri cu cunoștințe în fiecare domeniu pentru a asigura o înțelegere adecvată la nivel colectiv a acelor domenii pentru care membrii sunt responsabili, inclusiv a următoarelor aspecte:

- ✓ activitatea băncii și principalele riscuri legate de activitatea acesteia;
- ✓ fiecare activitate de importanță materială a băncii;
- ✓ domenii relevante de competență sectorială/financiară, inclusiv piețele financiare și de capital;
- ✓ contabilitate și raportare financiară;
- ✓ administrarea riscurilor, conformitatea și auditul intern;
- ✓ tehnologia informației și securitate;
- ✓ piețe locale, regionale, după caz;
- ✓ cadrul legal și cerințele de reglementare;
- ✓ aptitudini și experiență de conducere;
- ✓ capacitatea de planificare strategică.

Banca efectuează evaluarea individuală a fiecărei persoane înaintate în una din funcțiile din organul de conducere și constată dacă aceasta corespunde stabilite, inclusiv prin prisma adecvării organului de conducere la nivel colectiv, prin aplicarea raționamentelor în baza informațiilor disponibile aferente criteriilor de evaluare, precum și luând în considerare orice alte circumstanțe relevante.

Banca evaluează dacă preluarea de către un candidat a funcției de membru al organului de conducere ar putea conduce la o situație în care organul de conducere la nivel colectiv va înceta să mai fie adecvat. În acest scop, banca evaluează dacă cunoștințele, aptitudinile și experiența persoanei sunt adecvate cerințelor de corespundere a organului de conducere la nivel colectiv.

Membrii organului de conducere trebuie să aloce timp suficient pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, ținând cont de natura, extinderea și complexitatea activității băncii și responsabilităților încredințate, luând în considerație și natura și complexitatea produselor, contractelor și instrumentelor financiare ale băncii.

Majoritatea membrilor Consiliului trebuie să dispună de studii superioare în domeniul științelor economice, exacte și/sau drept și să dispună de experiență de cel puțin 3 ani, cumulativ, în una din funcțiile menționate la p. 3.din Regulamentul BNM nr. 292/2018 și/sau în funcții similare celor menționate la p. 3.din Regulamentul BNM nr. 292/2018 și/sau în poziții academice (personal științifico-didactic) în domeniul științelor economice sau drept. Majoritatea membrilor Consiliului băncii trebuie să fie persoane care dispun de experiență cel puțin de 3 ani în una din funcțiile menționate la p. 3.din Regulamentul BNM nr. 292/2018 sau în funcții similare celor menționate în entitățile din sectorul financiar.

Cel puțin 1/3 din membrii Consiliului trebuie să fie membri ce nu cad sub incidența criteriului de „fiind neindependent”.

Cel puțin un membru al Consiliului băncii, un membru al Comitetului de conducere trebuie să ateste cunoașterea limbii române cel puțin la nivelul care ar permite exercitarea funcției de membru al organului de conducere.

Persoana înaintată în funcția de membru al Consiliului băncii sau de membru al Comitetului de conducere trebuie să demonstreze o bună înțelegere a activității băncii și a riscurilor la care banca se expune. Aceasta include și cunoașterea domeniilor de care persoana respectivă nu va fi responsabilă la nivel individual, dar își va asuma o responsabilitate colectivă în comun cu ceilalți membri ai Consiliului sau Comitetului de conducere.

Majoritatea membrilor Comitetului de conducere trebuie să dispună studii superioare în domeniul științelor economice, științelor exacte sau drept, cu condiția că majoritatea membrilor dispun de studii superioare în domeniul științelor economice și de experiență de cel puțin 5 ani în domeniul activităților financiare și/sau efectuării auditului extern în entitățile din sectorul financiar, dintre care cel puțin 3 ani în calitate de șef sau șef adjunct de subdiviziune în cadrul unei bănci și/sau în funcția de membru al organului executiv sau funcții similare acestora în entitățile din sectorul financiar și/sau în cadrul societăților de audit. În cazul în care persoana înaintată în funcția de membru al organului de conducere sau persoană cu funcție-cheie este calificată ca fiind o persoană expusă politic, aceasta trebuie să depună o declarație scrisă că în procesul exercitării atribuțiilor această calitate nu va genera prejudicii materiale sau de imagine băncii. Persoanele expuse politic se vor determina conform prevederilor legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Persoana înaintată în funcția de membru al organului de conducere sau vreo funcție-cheie nu poate exercita vreo funcție similară, de membru al organului de conducere sau vreo funcție cheie, într-o altă bancă/filială a băncii străine din Republica Moldova.

Excepție face situația când BNM, la cererea băncii, a aprobat deținerea unei funcții suplimentare de membru al Consiliului sau a unei funcții neexecutive similare de către membrii organului de conducere al băncii, luând în considerare complexitatea atribuțiilor conferite de toate funcțiile deținute de aceste persoane.

În scopul formării Comitetului de risc și audit cel puțin un membru din Consiliu trebuie:

- ✓ să aibă experiență relevantă domeniului financiar sau contabilității sau legată de activitatea financiară și/sau de control/audit;
- ✓ să aibă experiență relevantă domeniului de administrare și/sau control al riscurilor;
- ✓ să aibă experiență adecvată cu privire la procesul de selecție și evaluare a adecvării candidaților pentru posturile în organul de conducere al băncii și pentru funcțiile-cheie, după caz;
- ✓ să aibă experiență relevantă politicilor și practicilor de remunerare, administrare a riscurilor și/sau activitățile de control/audit, în special cu privire la mecanismul pentru alinierea structurii de remunerare la profilul de risc și la capital ale băncii.

Una sau mai multe din experiențele menționate mai sus pot fi cumulate de un membru sau diferiți de membri ai Consiliului.

Evaluarea se realizează până la luarea de către bancă a deciziei cu privire la numirea sau alegerea persoanei în funcția de membru al organului de conducere și/sau într-o funcție-cheie, iar în cazul funcției de membru al consiliului băncii – înainte de a fi examinat în cadrul ședinței consiliului băncii pentru propunerea de a fi înscris în ordinea de zi a Adunării generale a acționarilor.

2.3. Politica privind diversitatea în materie de selecție a membrilor organului de conducere

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 53.3)

Viziunea privind diversitatea membrilor organului de conducere și a modul de asigurare a acesteia sunt stabilite de Politica privind selectarea și evaluarea membrilor organului de conducere și persoanelor cu funcții - cheie B.C. "COMERTBANK" S.A. (în continuare - politică), aprobată de Consiliul B.C. "COMERTBANK" S.A.

În procesul de selecție Consiliul tinde să asigure formarea unui organ de conducere care să asigure o diversitate a componenței sale (diversitate profesională, diversitate națională, diversitate de gen), luând în considerație pentru realizarea acestui scop:

- diversitatea profilurilor membrilor și a mediilor din care provin aceștia ce le conferă o serie de valori și de puncte de vedere și un set de competențe, acces la un ansamblu mai larg de resurse și competențe profesionale;
- experiențele de conducere diferite, mediile naționale sau regionale diferite și prezența ambelor sexe pot furniza mijloace eficiente de combatere a „gândirii de grup” și de generare a ideilor noi;
- că o mai mare diversitate are ca efect mai multe discuții, mai multă supraveghere și mai multe provocări în activitate;
- competența diversificată este cheia eficienței activității organului de conducere, care asigură faptul că, în ansamblul său, organul de conducere înțelege, de exemplu, complexitatea piețelor globale, obiectivele financiare ale băncii și impactul activității acesteia asupra diferitelor părți interesate, inclusiv asupra angajaților.

B.C. "COMERTBANK" S.A., prin intermediul întregului ansamblu de reglementari interne, încurajează practicile privind promovarea diversității (din punct de vedere al vârstei, genului, proveniența geografică, experienței teoretice și practice) în cadrul organului de conducere.

Diversitatea în cadrul Consiliului B.C. "COMERTBANK" S.A.

Nume, prenume	Studii	Experiența	Reședința	Independent/ non-independent	Domenii de activitate
Skovorodko Petr	Economice Șt. Exac.	Bănci	RU	Non - Independent	Audit, activități bancare
Cobzari Ludmila	Economice	Bănci/Didactică	MD	Independent	Audit, activități bancare, valori mobiliare
Belobrov Angela	Economice	Bănci/Didactică	MD	Independent	Contabilitate, activități bancare
David Angela	Economice	Analiză financiară/Didactică	MD	Independent	Analiză financiară, activități bancare
Membru 5 în proces de aprobare					

2.4. Numărul întrunirilor Comitetului de risc și audit

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 53.4)

PERIOADA DE REFERINȚĂ	NUMĂRUL ÎNTRUNIRILOR
Anul 2022	7

2.5. Fluxul de informații privind riscurile către organul de conducere *(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 53.5)*

Funcțiile de control sunt stabilite la un nivel ierarhic adecvat și sunt definite linii de raportare directe către organul de conducere. Funcțiile de control intern transmit periodic organului de conducere rapoarte oficiale privind deficiențele majore identificate.

Raportarea, care include toate riscurile la care banca este expusă se face de către Secția gestiune riscuri lunar la nivel de Comitet de administrare a activelor și pasivelor/Comitet de conducere și trimestrial la nivel de Comitet de risc și audit/Consiliul Băncii

Secția gestiune riscuri raportează direct Consiliului băncii la încălcarea limitelor de avertizare, pragurilor pentru indicatorii cheie de risc fără a aduce atingere faptului, că aceasta raportează /informează alte funcții și comitete specializate la nivelul apetitului de risc sau ale limitelor, inclusiv constatarea cauzei și efectuarea unei analize a costului real al închiderii, reducerii sau acoperirii expunerii în raport cu costul potențial al menținerii acesteia. În cazul unor abateri/depășiri a toleranței la risc, monitorizarea acestor depășiri va fi efectuată de Comitetul de dirijare a activelor și pasivelor/Comitetul de conducere și raportată la Comitetul de risc și audit/Consiliul Băncii împreună cu măsurile adoptate.

Suplimentar la monitorizarea indicatorilor de risc efectuată de către Secția gestiune riscuri, se va urmări, de către:

- ✓ Departamentul trezorerie – zilnic: poziția valutară, evoluția principalelor structuri bilanțiere pe tipuri de valută, poziția de lichiditate, menținerea resurselor suficiente pentru rezervele obligatorii.
- ✓ Departamentul analiză financiară și raportări - lunar: rezervele minime obligatorii, lichiditatea pe termen lung și lichiditatea pe benzi de scadență.

În cazul constatării unor depășiri/deficiențe în privința indicatorilor Departamentul trezorerie și Departamentul analiză financiară și raportări imediat vor informa Comitetul de conducere, care vă lua măsuri privind restabilirea situației.

Departamentul conformitate prezintă rapoarte organului de conducere, Comitetului de risc și audit cu periodicitatea și tematicile privind domeniile sale de activitate.

Departamentul conformitate raportează trimestrial și anual privind evaluarea conformității și implementarea programului (planului) anual de conformitate către Comitetul de risc și audit și Consiliului, precum și asupra activității funcției de conformitate.

Departamentul conformitate prezintă anual Consiliului un raport care va conține cel puțin informații privind executarea planului de activitate, gestiunea conflictelor de interese, implementarea și respectarea Codului de etică, procesul de elaborare și revizuire a cadrului de reglementare intern, implementare și respectare a procedurilor AML/CFT/KYC, alte aspecte esențiale ale activității sale.

Fucția audit intern prezintă concluziile pe rezultatele controalelor efectuate Consiliului Băncii – cât mai curând posibil după finalizarea controlului efectuat conform planului aprobat.

Adițional la raportările curente, auditul intern prezintă trimestrial un raport referitor la:

- ✓ modificări semnificative sau planificări în ceea ce privește organizarea, metodele de lucru și la aspecte referitoare la activitate;
- ✓ urmărirea de către SAI a îndeplinirii recomandărilor sale proprii și, dacă este necesar, cele făcute de către autoritățile de reglementare și auditul extern.

Comitetului de conducere al Băncii- cât mai curând posibil după finalizarea controlului, pentru a lua cunoștință și a lua măsuri întru asigurarea lichidării încălcărilor depistate.

Fucția audit intern , cel puțin trimestrial, întocmește și prezintă un raport către Consiliul băncii, care include o analiză a activității prin prisma plusului de valoare adus de auditul intern activităților băncii, precum și gradul de realizare a planului anual de activitate.

3. POLITICA ȘI PRACTICILE DE REMUNERARE ALE BĂNCII

3.1. Politica de remunerare, procesul de luare a deciziilor, numărul de ședințe organizate

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 54.1)

Politica de remunerare în cadrul BC “COMERTBANK” SA este corelată cu obiectivele strategice de afaceri și strategia de risc a Băncii, inclusiv cu modelul de afaceri, cultura și valorile corporative, măsurile folosite pentru evitarea conflictelor de interes și are drept scop atingerea unui nivel înalt de rentabilitate a Băncii prin fidelizarea personalului cu un sistem competitiv de motivare.

Practicile de remunerare utilizate în cadrul Băncii sunt aliniate la apetitul Băncii de risc general, ținând cont de toate riscurile, inclusiv de riscurile reputaționale și de riscurile rezultate din vânzarea abuzivă de produse, precum și ia în considerare interesele acționarilor și ale altor părți interesate. În acest scop, evaluarea componentei remunerării care depinde de performanțe se bazează pe rezultatele activității Băncii și ia în considerare riscurile asociate acestora.

Principiile Politicii de remunerare vizează atât componenta fixă cât și cea variabilă a remunerației întregului personal, având drept scop principal valorificarea și păstrarea angajaților cu potențial de dezvoltare profesional, educațional și etic.

Din punct de vedere al remunerării, rolul decisiv în determinarea politicii de remunerare a personalului Băncii revine Consiliului Băncii, care pe parcursul anului 2022 a aprobat un șir de acte normative interne, ce reglementează procesul de aplicare a politicii de remunerare:

- ✓ Politica de remunerare , aprobată prin Decizia Consiliului Băncii din 22.04.2022, proces-verbal nr. 13;
- ✓ Regulamentul cu privire la sistemul de remunerare a angajaților , aprobat prin Decizia Consiliului Băncii din 22.04.2022, proces-verbal nr. 13 ;
- ✓ Procedura cu privire la alocarea remunerației variabile în cadrul BC “COMER”BANK” SA , aprobată prin Decizia Consiliului Băncii , din 22.11.2022, proces-verbal nr. 45 cu modificările ulterioare;
- ✓ Procedura privind acordarea ajutorului material angajaților Băncii, aprobată prin Decizia Consiliului Băncii din 19.03.2020, proces-verbal nr. 11.

Orice nou sistem sau politică de remunerare și modificările operate la acestea se aprobă de către Organul de conducere conform competențelor atribuite.

Astfel pe parcursul perioadei de gestiune 01.01.2022-31.12.2022 Consiliul Băncii s-a întrunit în 51 de ședințe, 26 dintre care au avut în agendă chestiuni ce țin de aprobarea modificărilor și punerea în aplicare a politicii de remunerare, revizuirii salariale, evaluări ale personalului. Astfel, tematica ședințelor menționate se divizează după cum urmează:

- ✓ examinarea și actualizarea ANI ce țin de remunerație – 2 ședințe;
- ✓ evaluarea Persoanelor cu funcții cheie, personalului identificat și a Organului de conducere – 10 ședințe;
- ✓ aprobări și revizuirii de remunerație – 14 ședințe.

În procesul de luare a deciziilor în domeniul remunerației participă următoarele structuri interne:

- ✓ Consiliul Băncii - este responsabil de adoptarea și menținerea politicii de remunerare și de monitorizarea implementării ei pentru a se asigura că este pe deplin funcțională.
- ✓ Comitetul de conducere - deține atribuțiile principale privind punerea în aplicare a Politicii de remunerare, asigurarea respectării principiilor generale și criteriilor de remunerare și de acordare a beneficiilor personalului Băncii implicit și corespunderea acestora cu strategia de afaceri, obiectivele, valorile și interesele pe termen lung ale Băncii.
- ✓ Comitetul de risc și audit - este responsabil de verificarea dacă sistemul de remunerare ia în considerare riscurile, capitalul, lichiditatea, precum și profitul Băncii.
- ✓ Secția gestiune riscuri - deține atribuțiile specifice în ceea ce privește evaluarea riscurilor din domeniul remunerării, respectiv verifică, fără a aduce atingere sarcinilor Organului de conducere, dacă stimulentele oferite de sistemul de remunerare iau în considerare riscurile, capitalul, lichiditatea, precum și probabilitatea și calendarul profiturilor, pentru a sprijini stabilirea unor politici și practici de remunerare sănătoase. Propune, dacă este cazul și în scopul asigurării că stimulentele de asumare a riscurilor sunt echilibrate de stimulente de administrare a riscurilor, ajustarea remunerației variabile pentru toate riscurile curente și viitoare asumate, în urma finalizării procesului de aliniere la riscuri. Secția gestiune riscuri este responsabilă de acordarea consultației și informarea cu privire la modul în care structura remunerației variabile afectează profilul de risc al Băncii.
- ✓ Departamentul Conformitate - este responsabil de analiza modului în care politica de remunerare afectează conformitatea activității Băncii cu legislația în vigoare și cu ANI și raportarea tuturor riscurilor de conformitate către organul de conducere. Concomitent asistă și oferă consultanța organului de conducere în aplicarea politicii de remunerare.
- ✓ Secția audit intern - este responsabilă de evaluarea periodică, cel puțin odată pe an, a conformității cu politicile, procedurile și regulile interne de remunerare, ceea ce face obiectul unei evaluări interne independente, în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare.
- ✓ Secția resurse umane - este responsabilă de actualizarea politicii de remunerare a Băncii, inclusiv și a structurii remunerării, nivelurilor de remunerare, astfel încât nu doar să atragă și să păstreze personalul de care are nevoie Banca, ci să se asigure că politica este aliniată la profilul de risc al Băncii. De asemenea Secția resurse umane are atribuții specifice în ceea ce privește dezvoltarea și creșterea eficienței în luarea deciziilor referitoare la angajați, asigurarea resurselor umane necesare îndeplinirii obiectivelor strategice ale Băncii și un sistem competitiv și corect de remunerare și recompensare.

3.2. Corelația dintre remunerația totală și performanță

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 54.2)

Sistemul de remunerare utilizat în cadrul a BC "COMERTBANK" SA clasifică remunerația totală în: remunerație fixă și remunerație variabilă.

Remunerația este fixă atunci când întrunește cumulativ următoarele condiții:

- ✓ este bazată pe criterii predeterminate, non-discreționare, transparente, permanente, non-revocabile;
- ✓ valoarea permanentă nu este schimbată decât prin negociere sau renegociere în conformitate cu criteriile privind stabilirea salariilor, prevăzute de cadrul legal și nu poate fi redusă, suspendată sau anulată de Bancă decât în cazurile stipulate expres în cadrul legal pertinent;

Remunerația variabilă este orice alt tip de remunerație, utilizat de Bancă, ce nu se încadrează în criteriile remunerației fixe. Remunerația variabilă este aliniată cu modelul de afaceri, obiectivele, cultura și valorile corporative ale Băncii. Remunerația variabilă este divizată în trei categorii:

- ✓ ce ține de performanță - primele lunare, trimestriale și anuale, Alocarea primelor ce țin de performanță se efectuează în conformitate cu Indicatorii de performanță stabiliți pentru subdiviziunile Băncii pentru perioada respectivă de gestiune. Mărimea acestora este stabilită de Comitetul de conducere al Băncii, corelată cu rezultatele financiare ale Băncii pentru perioada respectivă de gestiune.
- ✓ garantată – ce include primele pentru lansarea cu succes a proiectelor, prime colective cu ocazia celor mai importante sărbători din an, prime individuale pentru vechime în muncă în cadrul Băncii, bonus anual de loialitate - se acordă pentru vechime în muncă în cadrul Băncii , ajutoarele materiale unice (în caz de naștere a copilului, deces al rudei de gr. I, alte cazuri.
- ✓ sub formă de alte instrumente de motivare non-financiară- compensarea parțială a cheltuielilor pentru hrană sub formă de tichete de masă, organizarea proiectelor sociale: asigurare de accidente, analize și teste medicale ș.a.;

Remunerarea variabilă se acordă în așa mod în care nu va stimula personalul Băncii de a-și asuma riscul excesiv prin prisma obținerii profiturilor mari pe termen scurt.

3.3. Caracteristici de proiectare a sistemului de remunerare

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 54.3)

Politica de remunerare a Băncii nu încurajează personalul în vederea asumării unor riscuri excesive.

Banca utilizează un sistem de criterii interne calitative și cantitative, care reflectă în întregime profilul de risc al Băncii în privința tuturor riscurilor, la care Banca este expusă efectiv sau potențial, inclusiv riscul de credit, riscul operațional, riscul reputațional și riscul de lichiditate.

Evaluarea performanței se realizează pentru a garanta că procesul de evaluare se bazează pe performanțele activității Băncii și riscurile aferente.

Personalul intră în drepturile aferente componentei variabile doar dacă remunerația variabilă poate fi susținută în conformitate cu situația financiară a Băncii în ansamblu și dacă poate fi justificată în conformitate cu performanța Băncii, cu structura organizatorică și în conformitate cu activitatea angajatului în cauză.

3.4. Raportul dintre componentele fixe și variabile ale remunerației

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 54.4)

Componentele fixă și variabilă ale remunerației totale sunt echilibrate în așa mod, încât partea variabilă nu depășește componenta fixă a remunerației totale pentru fiecare angajat. Remunerația variabilă este acordată în dependență de performanțele generale ale Băncii, precum și de performanțele individuale sustenabile și adaptate la risc ale angajatului subdiviziunii.

3.5. Criteriile de performanță pe care se bazează dreptul la acțiuni, opțiuni sau alte componente variabile ale remunerației

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 54.5)

Banca nu acordă componente variabile ale remunerației sub forma de dreptul la acțiuni, opțiuni, plăți amânate plăți de bun venit plăți compensatorii la desfacerea contractelor de muncă nu se utilizează îsau alte.

3.6. Principalii parametri și fundamentarea alcătuirii oricărei scheme a componentei variabile

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 54.6)

Una din componentele remunerației variabile utilizate în cadrul Băncii se bazează pe Indicatorii de performanță generali ai Băncii care reflectă obiectivele cantitative, propuse pe liniile de activitate de bază ale Băncii. Măsurarea performanței utilizate pentru a calcula componentele remunerației variabile include o evaluare a îndeplinirii planului de afaceri, calitatea activelor la nivelul stabilit, atingerea țintei de profit, menținerea indicatorilor de profitabilitate.

Indicatorii de performanță sunt revizuiți și aprobați la începutul fiecărui an calendaristic de către organul de conducere al Băncii conform competențelor.

Remunerația variabilă a funcțiilor de control intern și personalului identificat nu este legată de indicatorii de performanță ai Băncii aferente liniilor de activitate de bază ale Băncii, pe care le monitorizează și controlează.

3.7. Informații cantitative agregate privind remunerația

Informații cantitative privind remunerația pe domenii de activitate

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 54.7)

Numărul total de angajați	207
Total, mii MDL	59 161
<i>Organul de conducere cu funcția executivă</i>	21 306
Business	24 859
Suport	9 372
Control Intern	3 624

Informații cantitative privind remunerația angajaților, stipulați în art. 39, alin. 1 din Legea 202/2017 în perioada anului 2022

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 54.8)

(mii lei)

Tipul remunerației	Total personal identificat	Comitetul de conducere	Personal cu funcții cheie	Alt personal identificat
Numărul membrilor	24	pină la data de 30.09.2022 - 3 din data de 01.10.2022 - 2	9	13
Rremunerație fixă	15360	6927	4473	3960
numerar	15360	6927	4473	3960
acțiuni și instrumente legate de acțiuni	-	-	-	-
alte tipuri de instrumente	-	-	-	-

Tipul remunerației	Total personal identificat	Comitetul de conducere	Personal cu funcții cheie	Alt personal identificat
Rremunerație variabilă	17983	14379	3023	581
numerar	17983	14379	3023	581
acțiuni și instrumente legate de acțiuni	-	-	-	-
alte tipuri de instrumente	-	-	-	-
Remunerație amânată datorată și neplătită	-	-	-	-
Remunerație amânată, plătită și redusă prin intermediul ajustărilor de performanță	-	-	-	-
Plăți de bun venit, plăți de început pentru personalul nou-angajat	-	-	-	-
Plăți compensatorii legate de încetarea anticipată a raporturilor de muncă	-	-	-	-

Informații privind beneficiarii cu o remunerație de 1 milion de lei sau mai mult pe exercițiul financiar, defalcat pe intervale salariale

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 54.9)

2022	Numărul de persoane
1 mil	-
1 mil - 5 mil	3
mai mult de 5 mil	1

Informații privind remunerația agregată pentru membrii consiliului și pentru membrii organului executiv al băncii

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 54.10)

(mii MDL)

	Consiliul Băncii	Comitetul de conducere
Numărul beneficiarilor	pînă la data de 09.09.2022 - 5 din data de 10.09.2022 - 4	pină la data de 30.09.2022 - 3 din data de 01.10.2022 - 2
Remunerație fixă	937	6 927
Remunerație variabilă	200	14 379
Total	1 137	21 306

5. INFORMAȚII CU PRIVIRE LA FONDURILE PROPRII

La situația din 31.12.2022 fondurile proprii ale Băncii, conform Regulamentului cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital, aprobat prin HCE al BNM nr. 109 din 24.05.2018 sunt constituite din fondurile proprii de nivel 1 de bază.

Fondurile proprii de nivel I de bază ale Băncii includ instrumente de capital plătit (capitalul social), rezultatul reportat din anii anteriori, alte rezerve și deducerile prevăzute de legislația în vigoare.

5.1. Reconciliere elementelor de fonduri proprii cu bilanțul din situațiile FINREP auditate

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 56.1, Anexa nr.8)

FONDURI PROPRII	31.12.2022
Instrumente de capital eligibile drept fonduri proprii de nivel 1 de bază	147 000 000
Rezultatul reportat din anii anteriori	179 175 670
Ajustări ale fondurilor proprii de nivel 1 de bază datorate filtrelor prudențiale	-54 946 760
(-) Alte active necorporale	-11 159 036
Alte rezerve	66 869 111
Fonduri proprii de nivel 1 de bază	326 938 985
Fonduri proprii de nivel 1	326 938 985
FONDURI PROPRII	326 938 985
ACTIVE	31.12.2022
Numerar în casă	157 388 052
Solduri de numerar la bănci centrale	275 608 058
Alte depozite la vedere	26 706 231
Instrumente de capitaluri proprii	100 000
Titluri de datorie	391 417 891
Credite și avansuri	986 618 922
Rezerva minimă obligatorie aferentă mijloacelor atrase în valută liber convertibilă	255 102 252
Imobilizări corporale	48 912 901
Imobilizări necorporale	11 159 037
Creanțe privind impozitul curent	6 143
Creanțe privind impozitul amânat	807 248
Alte active	9 837 069
TOTAL ACTIVE	2 163 663 804
DATORII	31.12.2022
Depozite	1 439 662 311
Alte datorii financiare	283 022 635
Alte beneficii pe termen lung ale angajaților	10 761 917
Angajamente și garanții date	10 816
Datorii privind impozitul curent	2 672 818
Alte datorii	21 758 826
TOTAL DATORII	1 757 889 323
CAPITALURI PROPRII	31.12.2022
Capital social	147 000 000
Rezultat reportat	179 175 670
Alte rezerve	66 869 111
Profitul aferent exercițiului financiar	12 729 699
TOTAL CAPITALURI PROPRII	405 774 480
TOTAL CAPITALURI PROPRII ȘI TOTAL DATORII	2 163 663 803

5.2. Descrierea caracteristicilor principale ale instrumentelor de fonduri proprii
(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 56.2, 56.3, Anexa nr.9)

Nr. d/o	Caracteristicile principale ale instrumentelor de fonduri proprii	
1.	Emitent	BC "COMERTBANK" SA
2.	Identificator unic	ISIN MD14BANK1005
		Regulamentul BNM cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital nr.109 din 24.05.2018
3.	Legislație aplicabilă instrumentului	Legea privind activitatea băncilor nr.202/06.10.2017
Reglementare		
4.	Tratamentul fondurilor proprii reglementate	Fonduri proprii de nivel 1 de bază
5.	Eligibil la nivel individual/consolidat/individual și consolidat	Individual
6.	Tip de instrument	Acțiunile ordinare nominative emise de BC "Comerțbank" S.A. (conform pct.10, sub.1 al Regulamentul nr.109 din 24.05.2018)
7.	Valoarea recunoscută în cadrul capitalului reglementat (monedă în milioane, la cea mai recentă dată de raportare)	147,00 MDL
8.	Valoarea nominală a instrumentului (în milioane lei)	147,00 MDL (500 MDL per acțiune)
9.	Preț de emisiune (în milioane lei)	147,00 MDL
10.	Preț de răscumpărare	147,00 MDL
11.	Clasificare contabilă	Capitalul acționarilor
12.	Data inițială a emiterii	1991
13.	Perpetuu sau cu durată determinată	Perpetuu
14.	Scadența inițială	Fără scadență
15.	Opțiune de cumpărare de către emitent sub rezerva aprobării prealabile din partea BNM	nu
16.	Data facultativă a exercitării opțiunii de cumpărare, datele exercitării opțiunilor de cumpărare condiționale și valoarea de răscumpărare	n/a
17.	Date subsecvente ale exercitării opțiunii de cumpărare, după caz	n/a
Cupoane/dividende		
18.	Dividend/cupon fix sau variabil	Dividend variabil
19.	Rata cuponului și orice indice aferent	n/a
20.	Existența unui mecanism de tip „dividend stopper” (de	nu

Nr. d/o	Caracteristicile principale ale instrumentelor de fonduri proprii	
	interdicție de plată a dividendelor)	
21.	Caracter pe deplin discreționar, parțial discreționar sau obligatoriu (în privința calendarului)	n/a
22.	Caracter pe deplin discreționar, parțial discreționar sau obligatoriu (în privința cuantumului)	n/a
23.	Existența unui step-up sau a altui stimulent de răscumpărare	n/a
24.	Necumulativ sau cumulativ	n/a
25.	Convertibil sau neconvertibil	n/a
26.	Dacă este convertibil – factorul (factorii) care declanșează conversia	n/a
27.	Dacă este convertibil – integral sau parțial	n/a
28.	Dacă este convertibil – rata de conversie	n/a
29.	Dacă este convertibil – conversie obligatorie sau opțională	n/a
30.	Dacă este convertibil, se va specifica tipul de instrument în care poate fi convertit	n/a
31.	Dacă este convertibil, se va specifica emitentul instrument în care este convertit	n/a
32.	Caracteristici de reducere a valorii contabile	nu
33.	În cazul unei reduceri a valorii contabile, factorul (factorii) care o declanșează	n/a
34.	În cazul unei reduceri a valorii contabile, integrale sau parțiale	n/a
35.	În cazul unei reduceri a valorii contabile, permanentă sau temporară	n/a
36.	În cazul unei reduceri temporare a valorii contabile, descrierea mecanismului de majorare a valorii contabile	n/a
37.	Poziția în ierarhia de subordonare în caz de lichidare (se va specifica tipul de instrument de nivelul imediat superior)	n/a

5.3. Descrierea fiecărui filtru prudential, a fiecărei deducere efectuată, a elementelor nededuse, descrierea restricțiilor aplicate la calcularea fondurilor proprii (cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 56.4, 56.5, Anexa nr.10)

Nr. d/o	Denumirea indicatorului	Valoare	Referințe juridice
1.	Instrumente de capital și conturile de prime de emisiune	147 000 000	P.10 subp.1) din Regulamentul 109/2018
2.	Rezultatul reportat	168 238 426	P.10 subp.3) din Regulamentul 109/2018
3.	Alte elemente ale rezultatului global acumulate și alte rezerve	77 806 356	P.10 subp.4) și 5) din Regulamentul 109/2018
4.	Interese minoritare (suma care poate fi inclusă în fondurile proprii de nivel 1 de bază consolidate)	-	Regulamentul 109/2018
5.	Profituri interimare verificate în mod independent, după deducerea oricăror obligații sau dividende previzibile	-	P.13 din Regulamentul 109/2018
6.	Fonduri proprii de bază (CET 1) înaintea ajustărilor reglementate	393 044 782	Suma rândurilor 1-5
Fonduri proprii de nivel 1 de bază (CET 1): ajustări suplimentare			
7.	Ajustări de valoare suplimentare (<i>valoare negativă</i>)	-54 946 760	P.28 din Regulamentul 109/2018
8.	Imobilizări necorporale, excluzând obligațiile fiscale aferente (<i>valoare negativă</i>)	-11 159 036	P.30 subp.2) din Regulamentul 109/2018
9.	Creanțele privind impozitul amânat care se bazează pe profitabilitatea viitoare, cu excluderea celor rezultate din deținerile temporare (fără obligațiile fiscale) (<i>valoare negativă</i>)		P.40 din Regulamentul 109/2018, ținând cont de p.30 subp.3) și de p.38-43 din Regulamentul 109/2018
10.	Rezervele rezultate din evaluarea la valoarea justă, reprezentând câștiguri sau pierderi generate de acoperirile fluxurilor de trezorerie	-	P.26 subp.1) din Regulamentul 109/2018
11.	Sumele negative care rezultă din calcularea valorilor pierderilor așteptate	x	
12.	Orice creștere a capitalurilor proprii care rezultă din active securitizate	x	
13.	Câștigurile sau pierderile din evaluarea la valoarea justă a datoriiilor și care rezultă din modificarea riscului de credit al băncii	-	P.26 subp.2) din Regulamentul 109/2018
14.	Activele fondului de pensii cu beneficii determinate (<i>valoare negativă</i>)	-	P.30 subp.4) și p.47-50 din Regulamentul 109/2018
15.	Deținerile directe și indirecte ale băncii de instrumente proprii de fonduri proprii de nivel 1 de bază (<i>valoare negativă</i>)	-	P.30 subp.5) și p.51 din Regulamentul 109/2018
16.	Deținerile directe, indirecte și sintetice de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază/capital propriu ale entităților din sectorul financiar, dacă aceste entități și banca dețin participații reciproce menite să crească în mod artificial fondurile proprii ale băncii (<i>valoare negativă</i>)	-	P.30 subp.6) și p.54 și 55 din Regulamentul 109/2018

Nr. d/o	Denumirea indicatorului	Valoare	Referințe juridice
17.	Deținerile directe, indirecte și sintetice ale băncii de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază/capital propriu ale entităților din sectorul financiar în care banca deține o investiție semnificativă (valoare peste pragul de 10% și excluzând pozițiile scurte eligibile) (valoare negativă)	-	P.30 subp.7) și p.52, 53, 55 și p.56-61 din Regulamentul 109/2018
18.	Deținerile directe, indirecte și sintetice ale băncii de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază/capital propriu ale entităților din sectorul financiar în care banca deține o investiție semnificativă (valoare peste pragul de 10% și excluzând pozițiile scurte eligibile) (valoare negativă)	-	P.30 subp.8) și p.52, 53, 55 și p.62-67 din Regulamentul 109/2018
19.	Valoarea expunerii aferentă următoarelor elemente, care se califică pentru o pondere de risc de 1000 %, atunci când banca optează pentru alternativa deducerii. Din care:		P.30 subp.10) din Regulamentul 109/2018
20.	- poziții din securitizare; (valoare negativă)	x	
21.	- tranzacții incomplete; (valoare negativă)	-	P.30 subp.10) din Regulamentul 109/2018
22.	Creanțele privind impozitul amânat rezultate din deținerile temporare (valoare peste pragul de 10% cu deducerea obligațiilor fiscale atunci când sunt îndeplinite condițiile de la p.40 din Regulamentul 109/2018) (valoare negativă)		P.30 subp.3), p.38-43 și p.63 subp.1) din Regulamentul 109/2018
23.	Valoare peste pragul de 15% (valoare negativă)	-	P.63 din Regulamentul 109/2018
24.	- din care: deținerile directe și indirecte ale băncii de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază/capital propriu ale entităților din sectorul financiar în care banca deține o investiție semnificativă		P.30 subp.8) și p.63 subp.2) din Regulamentul 109/2018
25.	- din care: creanțe privind impozitul amânat care rezultă din diferențe temporare	-	P.30 subp.3), p.38-43 și p.63 subp.1) din Regulamentul 109/2018
26.	Pierderile exercițiului financiar în curs (valoare negativă)	-	P.30, subp.1) din Regulamentul 109/2018
27.	Impozite previzibile referitoare la elementele de fonduri proprii de nivel 1 de bază (valoare negativă)		P.30, subp.11) din Regulamentul 109/2018
28.	Deduceri eligibile din fondurile proprii de nivel 1 suplimentar (AT 1) care depășesc fondurile proprii de nivel 1 suplimentar ale băncii (valoare negativă)		P.30, subp.9) din Regulamentul 109/2018
29.	Ajustări reglementate totale ale fondurilor proprii de nivel 1 de bază (CET 1)	-66 105 796	Suma rândurilor 7-19, rândului 22 și suma rândurilor 26-28
30.	Fonduri proprii de nivel 1 de bază (CET 1)	326 938 986	Suma rândului 6 minus suma rândul 29
Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT 1): instrumente			
31.	Instrumente de capital și conturi de prime de emisiune aferente	-	P.68-70 din Regulamentul 109/2018

Nr. d/o	Denumirea indicatorului	Valoare	Referințe juridice
32.	- din care: clasificate drept capitaluri proprii în conformitate cu standardele contabile aplicabile	-	Valoarea din rândul 30 clasificată drept capitaluri proprii în conformitate cu standardele contabile aplicabile.
33.	- din care: clasificate drept datorii în conformitate cu standardele contabile aplicate	-	Valoarea din rândul 34 clasificată drept datorii în conformitate cu standardele contabile aplicabile.
34.	Fonduri proprii de nivel 1 de bază eligibile incluse în fondurile proprii de nivel 1 suplimentar consolidate (inclusiv interesele minoritare neincluse în rândul 4) emise de filiale și deținute de părți terțe	-	Regulamentul 109/2018
35.	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1) înaintea ajustărilor reglementare	-	Suma rândurilor 31 și 34
Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1): ajustări reglementare			
36.	Deținerile directe și indirecte ale băncii de instrumente proprii de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (<i>valoare negativă</i>)	-	P.70 subp.2), p.87 subp.1) și p.88 din Regulamentul 109/2018
37.	Deținerile directe, indirecte și sintetice de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar ale entităților din sectorul financiar, dacă aceste entități și instituția dețin participării reciproce menite să crească în mod artificial fondurile proprii ale instituției (<i>valoarea negativă</i>)	-	P.70 subp.3) și p.89 din Regulamentul 109/2018
38.	Deținerile directe, indirecte și sintetice de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar ale entităților din sectorul financiar în care banca nu deține o investiție semnificativă (valoare peste pragul de 10% și excluzând pozițiile scurte eligibile) (<i>valoare negativă</i>)	-	P.70 subp.3), p.90 și p.91-95 din Regulamentul 109/2018
39.	Deținerile directe, indirecte și sintetice ale instituției de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar ale entităților din sectorul financiar în care instituția deține o investiție semnificativă (excluzând pozițiile scurte eligibile) (<i>valoare negativă</i>)	-	P.70 subp.3), p.90 și p.91-95 din Regulamentul 109/2018
40.	Deduceri eligibile din fondurile proprii de nivel 2 care depășesc fondurile proprii de nivel 2 ale băncii (<i>valoare negativă</i>)	-	P.87 subp.5) din Regulamentul 109/2018
41.	Ajustări reglementare ale fondurilor proprii de nivel 1 suplimentar (AT1)	-	Suma rândurilor 36 – 40
42.	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1)	-	Suma rândului 35 minus suma rândului 41
43.	Fonduri proprii de nivel 1 (T1=CET1+AT1)	326 938 986	Suma rândurilor 30 și 42
Fonduri proprii de nivel 2 (T2): instrumente și provizioane			
44.	Instrumente de capital și conturile de prime de emisiune aferente	-	P.96-97 din Regulamentul 109/2018

Nr. d/o	Denumirea indicatorului	Valoare	Referințe juridice
45.	Instrumente de fonduri proprii eligibile incluse în fondurile proprii de nivel 2 consolidate (inclusiv interesele minoritare neincluse în rândul 4) emise de filiale și deținute de părți terțe	-	Regulamentul 109/2018
46.	Ajustări pentru riscul de credit	-	P.96 subp.3) din Regulamentul 109/2018
47.	Fonduri proprii de nivel 2 (T2) înaintea ajustărilor reglementate	-	Suma rândurilor 44, 45 și 46
Fonduri proprii de nivel 2 (T2): ajustări reglementare			
48.	Deținerile directe și indirecte ale unei bănci de instrumente proprii de fonduri proprii de nivel 2 și împrumuturi subordonate (<i>valoare negativă</i>)	-	P.97, subp.2, lit.a), p.100 subp.1) și p.102 din Regulamentul 109/2018
49.	Deținerile de instrumente de fonduri proprii de nivel 2 și împrumuturile subordonate ale entităților din sectorul financiar, dacă aceste entități și banca dețin participații reciproce menite să crească în mod artificial fondurile proprii ale băncii (<i>valoare negativă</i>)	-	P.100 subp.2) și p.103 din Regulamentul 109/2018
50.	Deținerile directe și indirecte de instrumente de fonduri proprii de nivel 2 și împrumuturile subordonate ale entităților din sectorul financiar în care banca nu deține o investiție semnificativă (<i>valoare peste pragul de 10% și excluzând pozițiile scurte eligibile</i>) (<i>valoare negativă</i>)	-	P.100 subp.3) și p.104 din Regulamentul 109/2018
51.	Deținerile directe și indirecte ale băncii de instrumente de fonduri proprii de nivel 2 și împrumuturi subordonate ale entităților din sectorul financiar în care banca deține o investiție semnificativă (<i>excluzând pozițiile scurte eligibile</i>) (<i>valoare negativă</i>)	-	P.100 subp.4), p.104 și p.126-129 din Regulamentul 109/2018
52.	Ajustări reglementare totale ale fondurilor proprii de nivel 2 (T2)	-	Suma rândurilor 48-51
53.	Fonduri proprii de nivel 2 (T2)	-	Suma rândului 47 minus suma rândului 52
54.	Fonduri proprii totale (TC= T1+T2)	326 938 986	Suma rândurilor 43 și 53
55.	Total active ponderate la risc	1 003 656 874	Activele ponderate la risc ale grupului care raportează
Rate și amortizoare ale fondurilor proprii			
56.	Fonduri proprii de nivel 1 de bază (ca procentaj din valoarea totală a expunerii la risc)	32,57%	P.131 subp.1) din Regulamentul 109/2018
57.	Fonduri proprii de nivel 1 (ca procentaj din valoarea totală a expunerii la risc)	32,57%	P.131 subp.2) din Regulamentul 109/2018
58.	Fonduri proprii totale (ca procentaj din valoarea totală a expunerii la risc)	32,57%	P.131 subp.3) din Regulamentul 109/2018
59.	Cerința de amortizor specifică băncii (cerința de fonduri proprii de nivel 1 de bază în conformitate cu p.130 subp. 1) plus cerințele de amortizor de conservare a capitalului și de amortizor anticiclic, plus amortizorul de risc sistemic, plus amortizorul societăților de importanță sistemică exprimat ca procent din valoarea expunerii la risc)	57 451 061	P.16-26, p.53-69, p.66-86 din Regulamentul 110/2018

Nr. d/o	Denumirea indicatorului	Valoare	Referințe juridice
60.	- din care: cerința de amortizor de conservare a capitalului	25 091 422	
61.	- din care: cerința de amortizor anticiclic	0	
62.	- din care: cerința de amortizor sistemic	32 359 639	
63.	- din care: amortizor pentru instituții de importanță sistemică (O-SII)	-	
64.	Fonduri proprii de nivel 1 de bază disponibile pentru a îndeplini cerințele în materie de amortizoare (ca procent din valoarea expunerii la risc)	5,72%	
Cuquantumi sub pragurile pentru deducere (înainte de ponderarea la riscuri)			
65.	Deținerile directe și indirecte de capital al entităților din sectorul financiar în care banca nu deține o investiție semnificativă (valoare sub pragul de 10% și excluzând pozițiile scurte eligibile)	-	P.30 subp.7), p.55-61 p.90-95, p.100 subp.3) și p.104-109 din Regulamentul 109/2018
66.	Deținerile directe și indirecte ale băncii de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 de bază ale entităților din sectorul financiar în care banca deține o investiție semnificativă (valoare sub pragul de 10% și excluzând pozițiile scurte eligibile)	-	P.30 subp.8), p.55 și p.63-67 din Regulamentul 109/2018
67.	Creanțele privind impozitul amânat rezultate din diferențe temporare (valoare sub pragul de 10%, excluzând obligațiile fiscale aferente atunci când sunt îndeplinite condițiile de la p.40 din Regulamentul 109/2018)	-	P.30 subp.3), p.38-43, p.63 – 67 din Regulamentul 109/2018
Plafone aplicabile pentru includerea provizioanelor în fondurile proprii de nivel 2			
68.	Ajustări pentru riscul de credit incluse în fondurile proprii de nivel 2, ținând cont de expunerile care fac obiectul abordării standardizate (înainte de aplicarea plafonului)	-	P.96 subp.3) din Regulamentul 109/2018
69.	Plafon privind includerea ajustărilor pentru riscul de credit în fondurile proprii de nivel 2 conform abordării standardizate	-	P.96 subp.3) din Regulamentul 109/2018

6. CERINȚE DE FONDURI PROPRII

6.1. Cerințele minime de fonduri proprii stabilite conform Regulamentului Băncii Naționale a Moldovei cu privire la fondurile proprii (nr.109 din 25.05.2018)

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 58)

În conformitate cu legislația în vigoare, Banca în orice moment trebuie să îndeplinească următoarele cerințe de fonduri proprii, exprimate ca procent din valoarea totală a expunerii la risc (estimată pe baza abordărilor reglementate):

- ✓ o rată a fondurilor proprii de nivel 1 de bază de 5,5%;
- ✓ o rată a fondurilor proprii de nivel 1 de 7,5%;
- ✓ o rată a fondurilor proprii totale de 10,0%.

La situația din 31.12.2022, Banca a respectat cerințele minime de capital prevăzute de punctul 130 din [Regulamentul nr.109/2018](#) și de art.78 din [Legea nr.202/2017](#), cu referire la procesul de evaluare a

adecvării capitalului la riscuri (ICAAP) și a înregistrat valori mult mai superioare ratei minime de fondurilor proprii, și anume:

- ✓ 32,57% - rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază;
- ✓ 32,57% - rata fondurilor proprii de nivel 1;
- ✓ 32,57% - rata fondurilor proprii totale.

Banca calculează cerințele de capital minim reglementate conform normelor și cerințelor aplicate de legislația în vigoare pentru:

- ✓ riscul de credit - în baza abordării standardizate;
- ✓ riscul de piață (riscul valutar) - în baza abordării standardizate;
- ✓ riscul operațional - în baza abordării de bază.

Excedentul de fonduri proprii după aplicarea cerințelor minime de capital la situația din 31.12.2022 a constituit 226 573 298 MDL (+22,57%).

6.2 Rezumat cu privire la metoda aplicată de bancă în vederea evaluării adecvării capitalului intern în scopul susținerii activităților curente și viitoare

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 59.1)

Procesul de evaluare a adecvării capitalului la riscuri (ICAAP) în cadrul Băncii este un proces continuu și reprezintă o componentă principală a procesului de administrare a riscurilor. ICAAP este supravegheat și aprobat de Consiliul Băncii și reprezintă o componentă a procesului de conducere a Băncii și a culturii decizionale a acesteia. ICAAP asigură determinarea și menținerea capitalului intern disponibil al Băncii la un nivel adecvat în raport cu necesitățile interne aferente profilului de risc al acesteia.

În cadrul ICAAP, Banca realizează:

- a) identificarea, măsurarea, diminuarea și raportarea riscurilor la care Banca este sau poate fi expusă, pentru calcularea și evaluarea continuă a necesităților de capital intern;
- b) planificarea și menținerea surselor de capital intern necesare realizării adecvării capitalului la profilul de risc al Băncii.

În cadrul ICAAP sunt evaluate adecvarea metodelor, sistemelor și proceselor aplicate în Bancă în procesul de identificare, măsurare, controlare și diminuare a riscurilor. Acestea sunt evaluate în primul rând ținând cont de nivelul de risc și complexitate, precum și de amploarea activității de afaceri ale Băncii.

Pentru evaluarea adecvării capitalului intern la riscuri, Banca identifică și evaluează toate riscurile semnificative la care este sau poate fi expusă, incluzând:

- ✓ riscurile cu efect asupra bilanțului, contului de profit sau pierdere, adecvării resurselor de lichiditate respectării menținerii ratei reglementate de acoperire a fondurilor proprii și respectării normelor pentru lichiditate;
- ✓ riscurile pentru care, potrivit art.60 din Legea nr.202/2017, există cerințe de capital reglementate;
- ✓ riscurile pentru care nu există cerințe de capital reglementate și/sau nu sunt integral acoperite de capital;
- ✓ alte riscuri;

După evaluarea cerințelor de capital intern, Banca stabilește dacă poate acoperi riscurile la care este expusă cu fondurile proprii ale Băncii.

6.3. Rezultatele procesului intern de evaluare a adecvării capitalului său intern, inclusiv componența cerințelor suplimentare de fonduri proprii pe baza procesului de analiză de supraveghere

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 59.2)

Menținerea indicatorilor de acoperire a cerințelor de capital în cadrul Băncii este realizată în două moduri: prin calcularea cerințelor minime reglementate de capital (Pilonul I) și cerințele suplimentare de capital (Pilonul II), pe care Banca le-a estimat în baza rezultatelor din simulările de criză derulate.

Cerința totală de capital estimată la situația din 31.12.2022 (Pilonul I și Pilonul II)

Riscuri evaluate	Cerințe de capital reglementate (Pilonul I)	Estimare ICAAP (Pilonul II)	Cerința globală ICAAP, 2023
Riscul de credit riscul de credit al contrapărții	82 824 571		82 824 571
Subestimarea pierderii din riscul de credit în condiții de criză		15 190 591	15 190 591
Riscul de credit în contextul abordării standardizate		5 187 600	5 187 600
Evaluarea riscului rezidual aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit		4 272 322	4 272 322
Evaluarea riscului generat de activitatea de creditare în valută a debitorilor expuși la riscul valutar din eventualele evoluții nefavorabile ale cursului valutar		2 732 359	2 732 359
Evaluarea riscul de concentrare individuală pentru expunerile purtătoare de risc de credit		9 640 453	9 640 453
Evaluarea riscului de concentrare sectorială pentru expunerile purtătoare de risc de credit.		3 853 961	3 853 961
Riscul de țară		2 824 140	2 824 140
Riscul ratei dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare		697 486	697 486
Riscul valutar	650 746		650 746
Riscul valutar în contextul abordării standardizate		1 773 207	1 773 207
Riscul operațional	16 890 371		16 890 371
Riscul operațional în contextul abordării standardizate		2 364 826	2 364 826
Total	100 365 687	46 172 118	148 902 631

Astfel în baza rezultatelor din evaluarea adecvării capitalului la riscuri, Banca și-a estimat o cerință a ratei fondurilor proprii totale (TSCR) la nivel de 14,84% și o cerință globală (OCR) la nivel de 18,34%, care include și amortizorul combinat de 3,5% (din care: 2,5% - amortizorul de conservare a capitalului și 1% - amortizorul de risc sistemic).

Conform Hotărîrii CE BNM nr.54 din 16.03.2023 cu privire la rezultatele procesului de supraveghere și evaluare generală a activității BC Comerșbank SA pentru anul 2021, BNM a concluzionat că cerințele interne de capital determinate de Bancă sunt adecvate nivelului de risc la care este expusă banca, astfel cerințele de capital SREP au fost stabilite în valoare definită de Bancă, și anume - rata fondurilor proprii totale la nivel de 13,55% (cerința minimă 10,0% plus 3,55% care va fi menținută în plus) fiind formată din;

- rata fondurilor proprii de nivel 1 – 10,16% (cerința minimă 7,5% și 2,66% care va fi menținută în plus);
- rata fondurilor de nivel 1 de bază – 7,45% (cerința minimă 5,5% și 1,95% care va fi menținută în plus).

6.4. Cerințe de capital pentru riscul de credit, riscul de piață și riscul operațional

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 59.3, 59.4, 59.5)

6.4.1. Riscul de credit

Banca calculează cerință de capital pentru riscul de credit/riscul de credit al contrapărții conform Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate, aprobat prin HCE al BNM nr.111 din 24.05.2018.

Cerința de capital se calculează ca 10% din valoarea ponderată la risc a expunerilor aferente fiecărei clase.

Cerințele de capital pentru riscul de credit la situația din 31.12.2022 (MDL)

Nr. d/o	Clasă de expuneri	Cuquantumul ponderat la risc (RWA), MDL	Cerințe de capital
	Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securitizare	828 245 706	82 824 571
1	Administrații centrale sau bănci centrale	0	0
2	Administrații regionale sau autorități locale	0	0
3	Entități din sectorul public	0	0
4	Bănci multilaterale de dezvoltare	0	0
5	Organizații internaționale	0	0
6	Bănci	5 322 350	532 235
7	Societăți de investiții	223 038 333	22 303 833
8	Retail	24 929 911	2 492 991
9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	496 129 031	49 612 903
10	Expuneri în stare de nerambursare	10 726 151	1 072 615
11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	0	0
12	Obligațiuni garantate	x	x
13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	0	0
14	Organisme de plasament colectiv (OPC)	0	0
15	Titluri de capital	95 000	9 500
16	Alte elemente	68 004 931	6 800 493
17	Pozițiile din securitizare cuprinse în SA	x	x
	din care: rescuritizare	x	x

6.4.2. Riscul de piață

Banca calculează cerință de capital pentru riscul de piață conform Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate, aprobat prin HCE al BNM nr.114 din 24.05.2018

Banca nu este angajată în activități cu instrumente financiare, nu deține mărfuri fie cu intenția tranzacționării, fie cu scopul de a acoperi pozițiile deținute cu intenția tranzacționării, nu dispune de un portofoliu de tranzacționare și respectiv din riscurile asociate riscului de piață este susceptibilă doar la riscul valutar.

La situația din 31.12.2022, Banca a înregistrat poziție valutară scurtă în sumă de **8 134 327 echiv. MDL**, ce reprezintă 2,49% din fondurile proprii și face obiectul unei cerințe de capital în sumă de **650 746 MDL**.

6.4.3. Riscul operațional

Banca calculează cerință de capital pentru riscul operațional utilizând abordarea de bază, conform Regulamentului cu privire la tratamentul riscului operațional pentru bănci potrivit abordării de bază și abordării standardizate, aprobat prin HCE al BNM nr.113 din 24.05.2018. Banca estimează cerința de capital pentru riscul operațional potrivit abordării de bază (BIA - Basic Indicator Approach), utilizând metoda indicatorului relevant, respectiv prin aplicarea unei cote de 15% asupra bazei de calcul, determinate ca medie aritmetică pe ultimele trei exerciții financiare a veniturilor totale nete din exploatare.

La situația din 31.12.2022, Banca a avut o cerință de capital pentru riscul operațional în sumă de 12,73 mil lei.

Activități bancare	Indicator relevant			Cerința de fonduri proprii	Cuantumul total al expunerii la riscul operațional
	anul 2020	anul 2021	anul 2022		
ACTIVITĂȚI BANCARE CARE FAC OBIECTUL ABORDĂRII DE BAZĂ (BIA), MDL	80 021 747	99 947 060	157 838 606	16 890 371	168 903 707

Privire de ansamblu asupra cerințelor minime de capital și expunerilor ponderate la risc pentru riscul de credit, riscul de piață și riscul operațional în MDL la situația din 31.12.2022 (Anexa nr.11 din Regulamentul BNM nr.158 din 09.07.2020)

Nr. d/o		Cuantumul expunerilor ponderate la risc (RWA)		Cerințe minime de capital
		Trimestrul gestionar	Trimestrul precedent celui gestionar	Trimestrul gestionar
1	Riscul de credit (excluzând riscul de credit al contrapărții)	828 245 706	794 854 419	82 824 571
2	Din care: abordarea standardizată	828 245 706	794 854 419	82 824 571
3	Din care: abordarea IRB de bază (FIRB)	X	X	X
4	Din care: abordarea IRB avansată (AIRB)	X	X	X
5	Din care: titluri de capital din abordarea IRB conform abordării simple ponderate la risc sau AMI	X	X	X
6	Riscul de credit al contrapărții	0	0	0
7	Din care: metoda marcării la piață			
8	Din care: metoda expunerii inițiale			
9	Din care: metoda standardizată			
10	Din care: metoda modelului intern (MMI)	X	X	X
11	Din care: valoarea expunerii la risc pentru contribuții la fondul de garantare a CPC	X	X	X
12	Din care: ajustarea evaluării creditului (CVA)			
13	Riscul de decontare	0	0	0
14	Expunerile din securitizare în portofoliul bancar (după plafon)	X	X	X
15	Din care: abordarea IRB	X	X	X

Nr. d/o		Cuantumul expunerilor ponderate la risc (RWA)		Cerințe minime de capital
		Trimestrul gestionar	Trimestrul precedent celui gestionar	Trimestrul gestionar
16	Din care: metoda formulei reglementate a IRB (SFA)	X	X	X
17	Din care: abordarea bazată pe evaluări interne (IAA)	X	X	X
18	Din care: abordarea standardizată			
19	Risc de piață	6 507 461	0	650 746
20	Din care: abordarea standardizată	6 507 461	0	650 746
21	Din care: AMI	X	X	X
22	Risc operațional	168 903 707	127 267 791	16 890 371
23	Din care: abordarea de bază	168 903 707	127 267 791	16 890 371
24	Din care: abordarea standardizată			
25	Din care: abordarea avansată de evaluare	X	X	X
26	Valori sub pragurile pentru deducere (care sunt supuse unei ponderi de risc de 250%) după aplicarea ponderii de risc de 250%.	0	0	0
27	Total	1 003 656 874	922 122 210	100 365 687

7. EXPUNEREA BĂNCII LA RISCUL DE CREDIT AL CONTRAPĂRȚII

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 61)

Banca nu deține acorduri contractuale bilaterale cu careva contrapărți, care creează o obligație juridică unică (pe baza compensării tranzacțiilor acoperite) nu este angajată în activități cu instrumente financiare derivate, tranzacții cu termen lung de decontare și respectiv nu are expuneri la riscul de credit al contrapărții, conform Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții pentru bănci, aprobat prin HCE al BNM nr.102 din 16.04.2020.

8. EVALUAREA EXPUNERILOR PRIN UTILIZAREA ECAI

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 62)

Banca utilizează evaluarea expunerilor prin folosirea ratingului evaluat pe scala ratingurilor pe termen lung de către Societățile de evaluare externă a creditului (ECAI), recunoscute ca eligibile de către Banca Națională a Moldovei : Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA a expunerilor .

Utilizarea ECAI are loc pentru identificarea, evaluarea și analiza riscului de țară și transfer aferent expunerilor Băncii.

Clasele de expuneri pentru care se utilizează evaluarea ECAI, precum și procesul aplicat se conțin în p. 1.1.9. al prezentului raport.

Defalcarea claselor de expuneri (MDL)

Nr. d/o	Clasele de expuneri	Valoarea expunerii după aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerința de capital	
			Total	din care cu o evaluare de credit ECAI
1	Administrații centrale sau bănci centrale	501 128 201	0	0

Nr. d/o	Clasele de expuneri	Valoarea expunerii după aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerința de capital	
			Total	din care cu o evaluare de credit ECAI
2	Administrații regionale sau autorități locale	0	0	0
3	Entități din sectorul public	0	0	0
4	Bănci multilaterale de dezvoltare	0	0	0
5	Organizații internaționale	0	0	0
6	Bănci	25 601 623	532 235	532 235
7	Societăți de investiții	231 672 904	22 303 833	0
8	Retail	41 447 656	2 492 991	0
9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	695 860 589	49 612 903	0
10	Expuneri în stare de nerambursare	7 618 499	1 072 615	0
11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat		0	0
12	Obligațiuni garantate		x	x
13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	x	0	0
14	Organisme de plasament colectiv (OPC)		0	0
15	Titluri de capital	95 000	9 500	0
16	Alte elemente	222 027 428	6 800 493	0
17	Pozițiile din securitizare cuprinse în SA		x	x
	din care: rescuritizare	0	x	x
Total		1 725 451 900	82 824 571	532 235

9. TEHNICILE DE DIMINUARE A RISULUI DE CREDIT

9.1. Politici și procesele privind utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit (cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 63.1 – 63.3)

Banca deține politici privind determinarea efectului tehnicilor de diminuare a riscului de credit. Acestea stabilesc:

- principii pentru recunoașterea efectului tehnicilor de diminuare a riscului de credit, precum și principiile care guvernează eligibilitatea tehnicilor de diminuare a riscului de credit;
- formele de protecție a creditului pe care Banca le poate utiliza pentru a diminua riscul de credit;
- cerințele minime pe care trebuie să le îndeplinească orice formă eligibilă de protecție a creditului pentru ca efectele sale asupra diminuării riscului de credit să fie recunoscute;

Politicele de creditare atât pentru persoanele juridice, cât și pentru persoane fizice prevăd condiții clare, care trebuie să le întrunească garanțiile pentru creditele acordate.

Secția juridică efectuează o analiză juridică suficientă pentru a confirma că contractele de garanție reală pot fi puse în aplicare/executare în toate jurisdicțiile relevante, pentru a asigura în permanență punerea în aplicare/executare a contractelor menționate.

Banca are proceduri, care stabilesc principiile de asigurarea și tipurile de asigurare acceptate de Bancă, precum cerințe față de evaluarea și administrarea obiectelor gajate de către clienți în scopul garantării îndeplinirii obligațiilor sale față de Bancă, inclusiv a obiectelor gajate deținute pentru comercializare.

Banca acceptă următoarele tipuri de garanții:

- Bunuri imobile (ipotecă) - construcții/ încăperi rezidențiale, bunuri imobiliare comerciale/ administrative, bunuri imobiliare industriale, parcări, garaje, stații de alimentare cu combustibil ferme zootehnice, construcții agricole, terenuri, etc.;
- Mijloace de transport, utilaje și echipamente - autocamioane, automobile, autobuze, tractoare, combine agricole, remorci, semănători, pluguri, prășitori, piese de rezervă, etc.;
- Universalități de bunuri (stocuri)- materiale de construcții, tehnica audio-video, tehnica de calcul, materiale ale industriei ușoare, chimia uzuală, materiale lubrifiante, produse alimentare, produse agricole, mărfuri și materiale, etc.;
- Instrumente financiare - valori mobiliare, obligațiuni, cambii;
- Gaj - depozit;
- Gaj - amanet.

9.2. Principalele tipuri de garanți și de contrapărți în tranzacțiile cu instrumente financiare derivate

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 63.4 – 63.5)

Banca nu utilizează instrumente financiare derivate.

9.3. Expunerile acoperite de garanții financiare eligibile sau de alte garanții reale eligibile garanții personale

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 63.5 – 63.7)

Banca utilizează ca tehnică eligibilă de diminuare a riscului de credit garanțiile financiare sub formă de depozite garanții plasate în Bancă fără dreptul debitorului de a dispune liber la aceste mijloace.

10. EVALUAREA CERINTELOR DE FONDURI PROPRII AFERENTE RISCULUI OPERAȚIONAL

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 64)

Banca utilizează abordarea de bază în vederea evaluării cerințelor de fonduri proprii aferente riscului operațional. Detalii suplimentare se regăsesc în secțiunea nr.6.3.3. al prezentului raport

11. CERINȚE CU PRIVIRE LA AMORTIZORUL ANTICICLIC DE CAPITAL

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 65)

La situația din 31.12.2022, Banca nu a calculat amortizorul anticiclic de capital. Conform Hotărârii Comitetului executiv al BNM cu privire la stabilirea ratei amortizorului anticiclic pentru expunerile din credite, s-a stabilit menținerea ratei amortizorului anticiclic pentru expunerile relevante din Republica Moldova la nivelul de 0%.

12. AJUSTĂRI PENTRU RISCUL DE CREDIT

12.1. Definierea în scopuri contabile a termenilor „restant” și „depreciat”

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 67.1)

Un activ financiar restant se consideră în cazul când există suma aferentei principalului, dobânzii sau comisionului nu a fost plătită la data scadenței. Expunerile restante se raportează la nivelul valorii contabile a expunerii.

Un activ financiar depreciat se consideră în cazul când au avut loc unul sau mai multe evenimente care au un impact asupra fluxurilor de trezorerie viitoare estimate al activului financiar respectiv.

Dovezile deprecierei creditelor evaluate individual

Un credit evaluat individual se consideră depreciat dacă:

La data evaluării există restanțe la plata creditului sau a dobânzilor. În acest caz creditul se va considera depreciat și se va efectua testul de depreciere fără a considera alte dovezi.

În cazul în care nu există restanțe la plata creditului sau a dobânzilor, se vor mai considera următorii factori:

Situația financiară a debitorului la data evaluării creditului. Indicatori care ar indica că creditul este depreciat ar putea fi: scăderea semnificativă a cifrei de afaceri, scăderea ratei profitului operațional până la un nivel insuficient să acopere plata dobânzilor, active curente nete negative.

Conform informațiilor deținute de Bancă, devine probabil că debitorul va intra în faliment sau în altă formă de reorganizare financiară.

Condiții economice nefavorabile pe piața debitorului, de exemplu: dificultăți cu exportul producției din cauza închiderii piețelor de export; scădere generală a nivelului de venituri în industria debitorului; etc. În cazul în care se va considera că creditul nu este depreciat, acesta se va include în portofoliul de credite ne semnificative și va fi evaluat colectiv împreună cu tot portofoliul respectiv.

În cazul în care se va considera că creditul este depreciat, se va efectua testul de depreciere.

Testul de depreciere a creditelor individuale

Pentru testul deprecierei creditului individual, Banca estimează toate fluxurile de numerar aferente creditului (rambursarea creditului, plata dobânzilor și a penalităților, sumele așteptate din realizarea gajului) și le va actualiza utilizând rata dobânzii efective calculate conform condițiilor inițiale ale contractului de credit.

Evaluarea deprecierei colective a portofoliului de credite

În scopul evaluării colective a portofoliului de credite, Banca va forma grupuri de credite ce au caracteristici similare de risc. Creditele vor fi împărțite pe următoarele grupuri:

persoane fizice

întreprinderi din domeniul agriculturii

întreprinderi din domeniul construcțiilor

alte întreprinderi.

În aceste grupuri vor intra atât creditele ne semnificative, cât și cele semnificative, dar care nu au dovadă de depreciere.

Reluarea pierderii din depreciere

În cazul în care, într-o perioadă ulterioară, valoarea pierderii aferente din depreciere scade, iar descreșterea poate fi corelată obiectiv cu un eveniment ce apare după ce a fost recunoscută deprecierea (cum ar fi o îmbunătățire a ratingului de credit al debitorului), pierderea din depreciere recunoscută anterior se reia prin ajustarea unui cont de provizion pentru depreciere. Reluarea nu are drept rezultat o valoare contabilă a activului financiar mai mare decât valoarea ce ar fi constituit costul amortizat, dacă deprecierea nu ar fi fost recunoscută la data la care deprecierea este reluată. Valoarea pierderii se recunoaște în profit.

12.2. Ajustările specifice și generale pentru riscul de credit

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 67.2)

Metodologia pentru provizionul aferent portofoliului de credite este bazată în mare parte pe criteriile de clasificare și provizionare implementate de către Bancă în prezent în baza reglementărilor emise de Banca

Naționala a Moldovei. În baza acestor criterii creditele sunt clasificate în Nivelul I, II, III pentru care se calculează provizionul utilizând indicatorul Probability of Default (PD). Pentru alte active financiare se propune o metodologie separată în baza metodei simplificate permisă de standard.

În conformitate cu prevederile IFRS 9, sunt permise 2 metode de recunoaștere a pierderilor preconizate din credite:

- a) Modelul simplificat;
- b) Modelul complex sau model de pierderi preconizate

Calculul deprecierei conform modelului simplificat poate fi aplicat doar în cazul creanțelor comerciale, activelor aferente contractului și a creanțelor care decurg din contracte de leasing. Pentru celelalte active, inclusiv și pentru portofoliul de credite, evaluarea pierderilor preconizate din creditare este efectuată conform metodei complexe sau metodei de depreciere preconizate. Se propun următoarele stadii:

- ✓ Stadiul 1- Performant - încorporează instrumente financiare care sunt performante și nu au semne de deteriorare semnificativă. Se utilizează calculul provizionului în baza a pierderii așteptate în 12 luni (ECL – expected credit loss). Dobânda se calculează în baza sumelor brute.
- ✓ Stadiul 2 - Subperformant - încorporează instrumente financiare care au înregistrat deteriorare semnificativă dar pentru care nu sunt dovezi obiective de neperformare. Se utilizează calculul provizionului în bază de întreaga durată de viață a instrumentului financiar (lifetime ECL). Dobânda se calculează în baza sumelor brute.
- ✓ Stadiul 3 - Neperformant - încorporează instrumente financiare cu dovezi obiective de neperformare. Se utilizează calculul provizionului în bază de întreaga durată de viață a instrumentului financiar (lifetime ECL). Dobânda se calculează în baza sumelor nete.

Factorii care semnifică faptul că Instrumentul financiar este în Stadiul 3 sunt următorii:

- a) Situație financiară dificilă a debitorului
- b) Nerespectarea condițiilor contractuale, cum ar fi default;
- c) Este probabil că debitorul va intra în incapacitate de plată sau orice altfel de reorganizare
- d) Dispariția unei piețe active pentru acel instrument financiar din cauza problemelor financiare
- e) Achiziția sau primirea unui activ financiar cu discount, ceea ce semnifică Pierderi de Credit Survenite (Incurred Credit Losses)
- f) Întârzieri la efectuarea plăților aferente creditului mai mare de 90 de zile.

În procesul de evaluare a pierderilor din creditare preconizate (ECL) și, prin urmare, a deficitului de numerar așteptat pentru un instrument financiar garantat, Banca include fluxurile de trezorerie din realizarea gajului și alte îmbunătățiri de credit care:

- a) Fac parte din clauzele contractuale
- b) Nu sunt recunoscute separat de către entitate.
- c) Factorul macroeconomic

În scopul estimării factorului macroeconomic sunt utilizați în calcul provizionului: Produsul Intern Brut ("PIB") și rata inflației, pentru a determina pierderile din creditare prognozate.

Astfel, pentru a determina efectul factorului macroeconomic, Banca utilizează regresia economică unde Valoarea Dependentă este rata de reducere pentru pierderi la credite conform clasificării Băncii Naționale a Moldovei (Rd), și Valorile Independente - Rata de inflație și PIB.

Banca evaluează mai întâi măsura în care există dovezi obiective ale deprecierei, individual, pentru activele financiare care sunt în mod individual semnificative, și apoi individual sau colectiv pentru activele financiare care nu sunt în mod individual semnificative. Dacă Banca determină că nu există nicio dovadă obiectivă de depreciere pentru un activ financiar evaluat individual, fie că este semnificativ, fie că nu este, ea include activul într-un grup de active financiare care au caracteristici similare ale riscului de credit și le evaluează pentru depreciere colectiv. Activele care sunt evaluate individual pentru depreciere și pentru care este recunoscută sau continuă a fi recunoscută o pierdere din depreciere, nu sunt incluse într-o evaluare colectivă a deprecierei.

12.3 Cuantumul total al expunerilor după compensarea contabilă și fără luarea în considerare a efectelor tehnicilor de diminuare a riscului de credit, precum și cuantumul mediu al expunerilor

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 67.3)

MDL

Nr. d/o	Clasele de expuneri	Expuneri fără ajustările de valoare și fără provizioane la 31.12.2022	Expuneri fără ajustările de valoare și fără provizioane medii pe o perioada de 12 luni
1	Administrații centrale sau bănci centrale	922 128 201	821 411 991
2	Administrații regionale sau autorități locale		0
3	Entități din sectorul public		0
4	Bănci multilaterale de dezvoltare		0
5	Organizații internaționale		0
6	Bănci	25 601 623	55 478 610
7	Societăți	231 672 904	254 097 985
8	Retail	41 447 656	40 724 143
9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	695 860 589	651 858 714
10	Expuneri în stare de nerambursare	7 618 499	2 867 120
11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat		0
12	Obligațiuni garantate		0
13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt		0
14	Organisme de plasament colectiv (OPC)		0
15	Titluri de capital	95 000	95 000
16	Alte elemente	222 027 428	200 318 403
	TOTAL	2 146 451 900	1 903 328 442

12.4. Repartiția geografică a expunerilor defalcate pentru zonele semnificative, pe clasele principale de expuneri

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 67.4)

Nr. d/o	Clasele de expuneri	Expuneri fără ajustările de valoare și fără provizioane la 31.12.2022					
		Moldova	Austria	China	Turcia	Singapore	Rusia
1	Administrații centrale sau bănci centrale	922 128 201					
2	Administrații regionale sau autorități locale						
3	Entități din sectorul public						
4	Bănci multilaterale de dezvoltare						
5	Organizații internaționale						
6	Bănci	0	4 655 936	14 846 689	252 532	5 846 466	0
7	Societăți	231 672 904					
8	Retail	41 447 656					
9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	695 860 589					
10	Expuneri în stare de nerambursare	7 618 499					
11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat						
12	Obligațiuni garantate						

Nr. d/o	Clasele de expuneri	Expuneri fără ajustările de valoare și fără provizioane la 31.12.2022					
		Moldova	Austria	China	Turcia	Singapore	Rusia
13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt						
14	Organisme de plasament colectiv (OPC)						
15	Titluri de capital	95 000					
16	Alte elemente	222 027 428					
	TOTAL	2 120 850 276	4 655 936	14 846 689	252 532	5 846 466	0

12.5. Repartiția expunerilor pe sectoare sau tipuri de contrapărți, defalcate pe clase de expuneri

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 67.5)

Nr. d/o	Clasele de expuneri	Expuneri fără ajustările de valoare și fără provizioane la 31.12.2022 (in MDL)							
		Bănci centrale	Administrații centrale	Bănci	Clienți corporativi	Clienți financiari nebankari	IMM	Persoane fizice	Altele
1	Administrații centrale sau bănci centrale	501 128 201	421 000 000	0	0		0	0	0
2	Administrații regionale sau autorități locale	0	0	0	0		0	0	0
3	Entități din sectorul public	0	0	0	0		0	0	0
4	Bănci multilaterale de dezvoltare	0	0	0	0		0	0	0
5	Organizații internaționale	0	0	0	0		0	0	0
6	Bănci	0	0	25 601 623	0		0	0	0
7	Societăți	0	0	0	69 893 738	36 443 330	119 625 504	5 710 332	0
8	Retail	0	0	0	0		30 869 829	10 577 827	0
9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	0	0	0	161 365 823	14 328 390	306 770 003	213 396 372	0
10	Expuneri în stare de nerambursare	0	0	0	0		6 860 761	757 738	0
11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	0	0	0	0		0	0	0
12	Obligațiuni garantate	0	0	0	0		0	0	0
13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	0	0	0	0		0	0	0
14	Organisme de plasament colectiv (OPC)	0	0	0	0		0	0	0
15	Titluri de capital	0	0	0	0		95 000	0	0
16	Alte elemente	0	0	0	0		0	0	222 027 428
	TOTAL	501 128 201	421 000 000	25 601 623	231 259 561	50 771 720	464 221 097	230 442 269	222 027 428

12.6 Repartizarea tuturor expunerilor, în funcție de scadența reziduală, defalcate pe clase de expuneri

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 67.6)

Nr. d/o	Clasele de expuneri	Expuneri fără ajustările de valoare și fără provizioane la 31.12.2022 (MDL)				
		La cerere	pînă la 1 an	de la 1 an pînă la 5 ani	mai mult de 5 ani	Fără scadență
1	Administrații centrale sau bănci centrale	501 128 201	421 000 000	0	0	0
2	Administrații regionale sau autorități locale	0	0	0	0	0
3	Entități din sectorul public	0	0	0	0	0
4	Bănci multilaterale de dezvoltare	0	0	0	0	0
5	Organizații internaționale	0	0	0	0	0
6	Bănci	25 601 623	0	0	0	0
7	Societăți	0	37 015 254	190 163 090	4 494 560	0
8	Retail	0	21 503 633	16 220 255	3 723 768	0
9	Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	0	42 507 601	400 222 651	253 130 336	
10	Expuneri în stare de nerambursare	0	2 480 544	1 350 874	3 052 158	734 922
11	Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	0	0	0	0	0
12	Obligațiuni garantate	0	0	0	0	0
13	Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	0	0	0	0	0
14	Organisme de plasament colectiv (OPC)	0	0	0	0	0
15	Titluri de capital					95 000
16	Alte elemente					222 027 428
	TOTAL	526 729 824	524 507 033	607 956 869	264 400 823	222 857 351

12.7 Informații privind expunerea băncii la riscul de credit și riscul de diminuare a valorii creanței (ajustări pentru riscul de credit)

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 67.7)

Nr. ord.	Contraparte	Expunerea inițială înainte de aplicarea factorului de conversie	Expuneri depreciate	Expuneri restante	Ajustări specifice	Ajustări datorate filtrelor prudențiale	Expuneri fără ajustări de valoare și fără provizioane
1	Bănci centrale	530 710 310					530 710 310
2	Administrații centrale	421 000 000			1 547 469	28 034 640	391 417 891
3	Bănci	26 706 231				1 104 608	25 601 623
4	Clienți corporativi	137 272 535	3 124 413	3 124 413	207 264	6 427 949	130 637 323
5	Clienți financiari nebankari	53 821 570	0	0	5 482	3 044 368	50 771 720

Nr. ord.	Contraparte	Expunerea inițială înainte de aplicarea factorului de conversie	Expuneri depreciate	Expuneri restante	Ajustări specifice	Ajustări datorate filtrelor prudențiale	Expuneri fără ajustări de valoare și fără provizionae
6	IMM	627 786 378	21 164 774	21 581 778	23 483 908	39 554 134	564 748 336
7	Persoane fizice	244 970 531	1 688 021	1 735 799	1 967 615	12 560 647	230 442 269
8	Altele	257 636 406			4 774 221	30 739 756	222 122 428
	TOTAL	2 299 903 961	25 977 208	26 441 990	31 985 960	121 466 102	2 146 451 900

12.8. Expunerile depreciate și expunerile restante, separate și defalcate pe zone geografice semnificative

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 67.8)

Nr. ord.	Zone geografice	Expunerea inițială înainte de aplicarea factorului de conversie	Expuneri depreciate	Expuneri restante	Ajustări specifice	Ajustări datorate filtrelor prudențiale	Expuneri fără ajustări de valoare și fără provizionae
1	Republica Moldova	2 273 197 730	25 977 208	26 441 990	31 985 960	120 361 494	2 120 850 276
2	Austria	4 655 936	0	0	0	0	4 655 936
3	China	15 149 683	0	0	0	302 994	14 846 689
4	Turcia	631 329	0	0	0	378 798	252 532
5	Singapore	5 846 466	0	0	0	0	5 846 466
6	Rusia	422 816				422 816	0
	TOTAL	2 299 481 145	25 977 208	26 441 990	31 985 960	121 043 285	2 146 451 900

12.9. Reconcilierea modificărilor ajustărilor specifice și generale pentru riscul de credit pentru expunerile depreciate

(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 67.9)

Perioada 01.01.2022 - 31.12.2022	Ajustări specifice și generale ale riscului de credit, MDL
Sold de deschidere	12 965 945
Majorări datorate inițierii și achiziției	3 348 164
Diminuări datorate derecunoașterii	2 588 163
Variații datorate modificării riscului de credit (net)	-51
Variații datorate modificărilor fără derecunoaștere (net)	13 730 414
Variații datorate actualizării metodologiei de estimare a instituției (net)	0
Diminuarea contului de ajustări pentru depreciere datorată scoaterilor în afara bilanțului	0
Alte ajustări	57 223
Sold de închidere	27 513 531
Sold de închidere - angajamente și garanții financiare date	10 816

12.10. Ajustările specifice pentru riscul de credit, precum și recuperările înregistrate direct în contul de profit și pierdere*(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 68)*

Ajustări specifice pentru riscul de credit /recuperări	MDL
Total ajustări specifice pentru riscul de credit	27 524 347
Recuperări înregistrate direct în situația profitului sau pierderii	0

13. TITLURI DE CAPITAL NEINCLUSE ÎN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE*(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 69)*

La situația din 31.12.2022, Banca a avut expuneri din titluri de capital în portofoliul Băncii, care reprezintă o investiție în capitalul social al „Biroului de Credit” SRL.

Denumirea întreprinderii	Tipul expunerii	Valoarea bilanț, lei	Valoare justă, lei	Tranzacționat la bursă
Biroul de Credit SRL	acțiuni	100 000	100 000	nu

În perioada 01.01.2022 – 31.12.2022 din expunerile respective au fost încasate venituri din dividende în valoare de 23 224 MDL.

14. INFORMAȚII CU PRIVIRE LA EXPUNERILE LA RISCUL DE RATĂ A DOBÂNZII AFERENT POZIȚIILOR NEINCLUSE ÎN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE*(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 70)*

Banca gestionează riscul ratei dobânzii pentru a cuantifica afectarea profiturilor și a capitalului ca urmare a unor modificări adverse pe piață ale ratelor dobânzii. Banca nu dispune de portofoliul de tranzacționare, astfel riscul ratei dobânzii se evaluează în afara portofoliului de tranzacționare (IRBB). Banca are indicatori de risc IRBB pe care îi monitorizează:

- ✓ Gap-ul IRBB pe benzi de scadență în raport cu fondurile proprii;
- ✓ Marja netă de dobândă;
- ✓ Impactul modificării potențiale a valorii economice în fonduri proprii, ca urmare a schimbării nivelurilor ratelor dobânzii pe piață cu o dimensiune de 200 puncte de bază în ambele direcții.

Pentru măsurarea impactului modificării potențiale a valorii economice în fonduri proprii toate activele și datoriile din afara portofoliului de tranzacționare care sunt sensibile la schimbările ratelor dobânzii se repartizează pe benzi de scadență. Pozițiile lungi și scurte rezultate se ponderează cu factorii de ponderare care reflectă sensibilitatea pozițiilor din diferite benzi de scadență în dependență de schimbarea presupusă a ratelor dobânzii. Calcularea și raportarea modificării valorii economice se efectuează trimestrial.

La situația din 31.12.2022, modificarea valorii economice ca urmare a aplicării unor schimbări bruște și neașteptate ale ratelor dobânzii utilizând șocul standard de o dimensiune de minim 200 puncte de bază, în ambele direcții ar constitui: +1 819 68 MDL (+0,56%); -3 489 934 MDL (-1,07%).

Venitului net din dobânzi utilizând șocul de o dimensiune de minim 200 puncte de bază în ambele direcții s-ar modifica cu +/- 7 792 389 MDL (+/-7,57%).

15. RISCUL ASOCIAT FOLOSIRII EXCESIVE A EFECTULUI DE LEVIER*(cerințe de publicare conform Regulamentului BNM nr. 158 din 09.07.2020, pct 71)*

Banca gestionează riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier ca risc rezultat din vulnerabilitatea Băncii față de un efect de levier sau un efect de levier contingent care poate necesita măsuri neplanificate de corectare a modelului său de afaceri, inclusiv vânzarea de active în regim de urgență, ceea ce ar putea duce la pierderi sau la reevaluări ale activelor.

Acesta este un risc reprezentativ care poate afecta capacitatea Băncii de a-și atinge obiectivele în cazul executării tranzacțiilor cu efect de levier și Banca îi atribuie un grad semnificativ. Banca își echilibrează continuu structura activelor și pasivelor în scopul realizării indicatorilor de profitabilitate în condiții de risc controlat, astfel ca să asigure atât continuitatea activităților desfășurate cât și protejarea intereselor acționarilor și clienților Băncii. Banca nu tinde să folosească excesiv efectul de levier. Tranzacțiile cu efect de levier sunt în concordanță cu apetitul la risc și fac parte din cadrul de delegare a creditelor și de administrare a escaladării riscurilor din interiorul Băncii.

Banca calculează indicatorul efectului de levier, ca și procent între indicatorul de măsurare a capitalului și indicatorul de măsurare a expunerii totale a Băncii (suma valorilor expunerilor tuturor activelor și ale elementelor extrabilanțiere care nu au fost deduse la stabilirea indicatorului de măsurare a capitalului), în conformitate cu Regulamentul privind efectul de levier pentru bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.274/2020.

Calculul indicatorului efectului de levier la 31.12.2022:

Rând	Elemente incluse	Valoare, MDL
1	Elemente extrabilanțiere cu un factor de conversie a creditului de 50 % în conformitate cu pct.29 din Regulamentul LR	21 444 268
2	Alte active	1 703 637 155
3	Totalul expunerii indicatorului efectului de levier – utilizând o definiție introdusă integral a fondurilor proprii de nivel 1	1 725 081 423
4	Fonduri proprii de nivel 1 – conform definiției introduse integral	326 938 985
5	Indicatorul efectului de levier – utilizând o definiție introdusă integral a fondurilor proprii de nivel 1	18,95%

Defalcarea componentelor indicatorului de măsurare a expunerii utilizat pentru calcularea indicatorului efectului de levier, la data de referință:

Rând	Expuneri	Valoare, MDL
1	Administrații centrale și bănci centrale	501 128 201
2	Bănci	25 231 146
3	Garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile; din care	691 287 285
4	Expuneri de tip retail	33 239 882
5	Societăți	223 038 333
6	Expuneri în stare de nerambursare	7 589 880
7	Alte expuneri	222 122 428
	Total	1 703 637 155

Indicatorul efectului de levier al pe parcursul anului 2022 a fost la un nivel ridicat 18,95%, înregistrând deviații minore. Nivelul sustenabil al indicatorului efectului de levier se datorează bazei de capital solide, în principal nivelului ridicat al fondurilor proprii de nivel 1 de bază și structurii bilanțiere.

Prin prezenta, confirmăm că informațiile furnizate în acest Raport au fost întocmită în conformitate cu procesele de control intern ale Băncii și prevederile din capitolul VII al Regulamentului cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci, aprobat prin HCE al Băncii Naționale a Moldovei, nr.158 din 09.07.2020.

Președintele Consiliului Băncii

/semnat/ _____
Petr SKOVORODKO

**Prim-vicepreședintele
Comitetului de conducere**

/semnat/ _____
Alexandru RADU